

Deze notulen zijn een zakelijke weergave van de inhoud van de vergadering

NOTULEN van de (hybride) Buitengewone Algemene Vergadering van Triodos Bank, gehouden op dinsdag 11 oktober 2022

Mevrouw Schreurs

Goedemorgen mensen, certificaathouders hier in de zaal en mensen achter het scherm die de vergaderingen live via webcast volgen. Het is dus een hybride vergadering. Het verloop van de vergadering is in het Nederlands, maar u kan gebruikmaken van de simultane vertaling via webcast in het Engels, Duits, Frans en Spaans. De instructies voor de vertaling vindt u op de pagina van de webcast, daar vindt u ook de instructies voor het kiezen van de taal en ook hoe u nadien de vragen kan stellen.

Op het programma vandaag staat op de eerste plaats de buitengewone algemene vergadering, de BAVA, van aandeelhouders van Triodos Bank N.V., met een toelichting door de Raad van Bestuur. Deze namiddag vindt dan de vergadering van certificaathouders van SAAT plaats.

U heeft op het einde van elk agendapunt de gelegenheid om vragen te stellen over het specifieke agendapunt. Graag één vraag per keer, zodanig dat ook iedereen zo veel mogelijk zijn of haar vraag kan stellen. Zoals gebruikelijk zullen wij telkens op dat moment drie vragen uit de zaal nemen en vervolgens drie vragen van de webcast.

Ten slotte mag ik u vragen uw smartphones, uw mobiele telefoons uit te zetten. Dank u wel, tot zo.

1. Opening en mededelingen

Voorzitter

Dan open ik nu de vergadering. Goedemorgen, ik heet u allen van harte welkom. Fijn dat u met zovelen naar deze vergadering bent gekomen of digitaal deelneemt. Voordat ik u meeneem door de agenda van vandaag, vind ik het wel van belang om kort stil te staan bij de aanvraag voor een enquêteprocedure die de Stichting Certificaathouders Triodos Bank gisteren heeft ingediend bij de Ondernemingskamer van het Gerechtshof te Amsterdam. Die stap kan namelijk impact hebben op deze vergadering. Jeroen Rijpkema, de CEO, zal daar straks in zijn toelichting bij agendapunt 3 ook op ingaan. Ik voorzie dat er wel veel vragen zullen zijn over het agendapunt 3, de toetreding tot het semi-open handelsplatform, het zogenaamde MTF. Ik vermoed ook dat er veel vragen zullen zijn over agendapunt 2, dat betreft dividend en wel dividendbeleid, het buitengewone dividend en het interim-dividend. En omdat er waarschijnlijk veel vragen zullen zijn, zou ik u willen vragen om graag de vragen die u heeft, te proberen zo goed mogelijk te ordenen bij de agendapunten die er zijn. Dus bij het agendapunt waar uw vraag betrekking op heeft. Daarmee krijgen we, hopen we, een zo kwalitatief goed mogelijk debat.

Want vandaag is een inhoudelijk erg belangrijke vergadering voor Triodos en voor de certificaathouders. Ik ben blij dat wij deze vergadering hier in Zeist ook fysiek met u kunnen hebben en digitaal met bijna achthonderd certificaathouders uit de landen waar Triodos Bank vestigingen heeft. Bij elk agendapunt zal bij toerbeurt aan de zaal, gevolgd door de digitale deelnemers, de beurt worden gegeven om vragen te stellen bij de desbetreffende agendapunten.

Zoals altijd streven wij ernaar om zorgvuldig met uw vragen om te gaan en zo de traditie gestand te doen van een respectvolle en zinvolle dialoog. Het zou kunnen zijn dat we uit de tijd gaan lopen; ik zal proberen daarvoor te waken en indien nodig van tijd tot tijd de vergadering aansporen om tot afronding te komen van een agendapunt. Daar vraag ik bij voorbaat uw begrip voor.

Namens de Raad van Commissarissen zit naast mijzelf, Daniëlle Melis (achter de bestuurstafel), mijn collega Susanne Hannestad zit in zaal en collega Sébastien D'Hondt neem deel via de webcast.

Namens de Raad van Bestuur zitten Jeroen Rijpkema en Willem Horstmann achter de bestuurstafel, CEO en CFO (CFRO ad interim). De twee overige bestuursleden Jacco Minnaar en Nico Kronemeijer zitten in de zaal.

Ook de leden van het bestuur van Stichting Administratiekantoor Aandelen Triodos Bank, die wij altijd als "SAAT" afkorten, zijn in de zaal aanwezig. Jolande Sap (voorzitter a.i.) zal namens de SAAT het woord voeren in deze vergadering en de stem namens de aandeelhouder uitbrengen.

Tenslotte heet ik de externe accountant Martijn Jansen van PricewaterhouseCoopers, en de notaris Wijnand Bossenboek van NautaDutilh welkom.

Maaïke van der Meer is als secretaris aangewezen om de notulen van deze vergadering op te stellen.

Ik stel vast dat de oproeping van deze vergadering is gebeurd in overeenstemming met de statuten. De aankondiging van de vergadering is op 6 september jl. in een landelijk verspreid dagblad gepubliceerd. De aandeelhouder en de certificaathouders hebben een uitnodiging per e-mail of per brief ontvangen. Verder hebben de agenda en de bijbehorende toelichting ter inzage gelegen bij de bank en zijn deze ook op de website geplaatst. Daarmee constateer ik dat deze vergadering rechtsgeldige besluiten kan nemen. Graag wijs ik u er nog op dat als over een voorstel wordt gestemd, dit gebeurt zoals dit is toegelicht in de "toelichting op de agenda".

Tenslotte een paar mededelingen:

Ten aanzien van agendapunt 2, het dividend, waar ik het net al over had, wil ik graag de agendapunten 2.b en 2.c omdraaien, zodat na een toelichting op het dividendbeleid, het interim-dividend zal worden behandeld. Ik denk dat dat een iets logischer volgorde is, inhoudelijk maakt dat verder denk ik niks uit. Tenslotte zal een toelichting worden gegeven op het buitengewoon dividend, dat ter goedkeuring aan de vergadering zal worden voorgelegd. Met deze wijziging, stel ik de agenda vast.

De concept-notulen worden voor eind december op de website van de bank geplaatst. U heeft dan drie maanden de tijd om commentaar op de notulen te geven. Daarna zullen de notulen worden vastgesteld en getekend door de voorzitter, de secretaris en de voorzitter van SAAT.

Dan stel ik voor dat we naar agendapunt 2 gaan.

2. Dividend

2.a Dividendbeleid

2.c Interim-dividend

2.b Buitengewoon dividend

Voorzitter

Agendapunt 2, dividend. Willem Horstmann zal een toelichting op de drie punten geven en daarna geef ik de gelegenheid om vragen te stellen.

De heer Horstmann

Goedemorgen.

Ik neem u graag mee naar de AVA van 20 mei in Utrecht. Tijdens die vergadering deed SAAT een klemmend beroep op het bestuur van de bank. SAAT vroeg ons de certificaathouders een 'anker' te bieden in de vorm van duidelijkheid over de financiële ambities, die voor de huidige investeerders en ook voor toekomstige investeerders aantrekkelijk zijn. Daarmee werd in het bijzonder gedoeld op het dividend. Daar wil ik u dan ook iets meer over vertellen.

Maar SAAT deed nog een klemmend beroep op het bestuur van de bank. In de discussie rond het voorgestelde dividend, deed SAAT de dringende suggestie om ook halverwege het jaar nog eens te heroverwegen of de argumenten die hadden geleid tot het dividendvoorstel nog steeds valide waren. En dan vooral te bezien in hoeverre de prudentie die tot het voorstel had geleid nog steeds noodzakelijk was. Ik zal straks eerst uiteenzetten hoe we op dit verzoek hebben gereageerd en hoe dat heeft geleid tot het voorgestelde interim-dividend.

Daarna licht ik graag nog eens ons voorstel toe tot het buitengewone dividend, waarna SAAT gevraagd zal worden om met dat buitengewone dividend in te stemmen.

Maar eerst vraag ik uw aandacht voor de basis van dit alles, dat is het dividendbeleid. Een goed dividendbeleid vindt de balans tussen enerzijds het zekerstellen van de toekomst van de onderneming, het vermogen te investeren in verdere groei en te investeren in waarde van de onderneming en dus – heel belangrijk – ook de waarde van de certificaten en anderzijds de aandeelhouders, in ons geval de certificaathouders, te laten delen in de winst. Dat is de balans die wij proberen te vinden. En dit alles natuurlijk binnen de geldende regelgeving en in het geval van Triodos binnen de kaders van de missie en de governance van de bank.

Mede in reactie op de oproep van SAAT hebben wij opnieuw gekeken hoe we die balans het beste kunnen vinden, waarbij we ook naar de mogelijke interesse van nieuwe investeerders hebben gekeken. Kortom, we gingen op zoek naar een aanpak die ons in staat stelt op een verantwoorde en duurzame

wijze zowel onze impact – je zou kunnen zeggen impact per euro geïnvesteerd kapitaal – als het financiële rendement van Triodos te vergroten. Daarbij zijn wij tot de conclusie gekomen dat het financieren van onze organische groei niet langer moet worden gerealiseerd door simpelweg nieuwe certificaten uit te geven, maar door deze groei te financieren uit de bestaande kapitaalsbasis en de ingehouden winst. Om het plat te zeggen: we willen het bestaande kapitaal harder voor ons aan het werk zetten. En dat harder aan het werk zetten geldt zowel in termen van impact als in termen van financieel rendement. Dat ondersteunt ook de realisatie van de Return on Equity-doelstellingen die nodig zijn om een duurzaam en adequaat rendement – opnieuw: financieel en qua impact – voor de aandeelhouders en de certificaathouders te realiseren.

Uiteraard blijven wij daarbij streven naar een gezonde common equity tier 1-ratio (CET1) op groepsniveau, dat boven de geldende wettelijke kapitaalvereisten ligt, dat spreekt voor zich. Zoals we ook zullen blijven zorgen dat er voldoende ruimte is voor het management om te acteren wanneer nodig. Om dit te realiseren, voorziet ons dividendbeleid erin dat we de helft van de nettowinst uitkeren als dividend, 50%, en de overige 50% toevoegen aan het kapitaal van de bank. Dat dividend kan in principe in cash, in contanten of in certificaten worden uitgekeerd zodra de handel weer is gestart. Dat doen we in principe eenmaal per jaar en altijd vanzelfsprekend onder de voorwaarde dat het past binnen de dan geldende regelgeving. En natuurlijk ook met de opmerking dat buitengewone omstandigheden of buitengewone resultaten een separate beslissing nodig kunnen maken die hiervan af kan wijken. Hiermee hebben wij de balans gevonden tussen de eerdergenoemde elementen. Wij hebben er vertrouwen in dat dit beleid een waardevolle bijdrage zal leveren aan het zekerstellen van ons vermogen om bij te dragen aan een betere wereld. Simpelweg omdat het ons meer ruimte geeft om kapitaal in te zetten, daar waar wij aantoonbaar het verschil kunnen maken en doordat we hiermee ook aantrekkelijk blijven voor onze bestaande en nieuwe investeerders.

Maar hoe goed het beleid ook is, zoals gezegd zal er altijd ruimte moeten zijn voor uitzonderingen. Dat geldt in de toekomst, maar dat geldt ook naar het recente verleden. Wij hebben dat dus ook op het recente verleden toegepast. Ons voorstel om over 2021, 50% dividend uit te keren – in een periode waarbij we tot 70% zouden mogen uitkeren – werd vooral ingegeven door prudentie. De omstandigheden in de wereld noopten ons tot voorzichtigheid en daar sta ik nog steeds achter. Niettemin hebben we gelukkig kunnen vaststellen dat Triodos ondanks de onzekerheden die overigens nog steeds spelen, wederom een goed halfjaar achter de rug heeft. Met de oproep van SAAT nog scherp in ons geheugen, hebben we daarom bekeken of we een deel van de nettowinst over het eerste halfjaar als interim-dividend aan u kunnen uitkeren. Wij zijn tot de slotsom gekomen dat dat kan en hebben dan ook bij de presentatie van de halfjaarcijfers bekendgemaakt een interim-dividend van 35 cent te zullen uitkeren. De Raad van Commissarissen heeft deze beslissing goed gekeurd. Graag wil ik benadrukken dat deze € 0,35 niet meetelt in de 50% dit ik eerder noemde. Dus de 35 cent telt niet mee in de 50% dividend we over het hele jaar; die € 0,35 komt er dus bovenop. Dit interim-dividend zal betaalbaar worden gesteld enkele dagen na deze BAVA en hopelijk samen met het buitengewone dividend van € 1,01, waarvoor we ook de toestemming van de aandeelhouder zullen vragen. Samen met de al eerder dit jaar uitgekeerde € 1,80 ontvangt u in dit jaar dus € 1,80 plus € 1,01 plus € 0,35 is € 3,16.

Dit buitengewone dividend van € 1,01 is het gevolg van het terugtrekken van de geplande inkoop van certificaten en van de solidariteitsregeling. Zoals we al eerder hebben aangegeven bleek het voor ons niet mogelijk dit programma te realiseren zonder de voorbereiding van de notering van onze certificaten aan de multilateral trading facility (MTF) te vertragen. Hoezeer wij ook geprobeerd hebben met de inkoop te voorzien in een behoefte die bij een deel van de certificaathouders bestond, vonden we het niet juist de notering aan de MTF waar straks iedere certificaathouder baat bij heeft, te vertragen.

Voor de inkoop hadden we € 14,4 miljoen gereserveerd, een bedrag dat net zo groot was als de resterende market making buffer. Door dit bedrag uit te keren als buitengewoon dividend, slagen we er in ieder geval in dat al het kapitaal dat beschikbaar was voor het opkopen van certificaten – dan wel onder het oude handelssysteem, dan wel onder de inkoopregeling – nu toch bij de certificaathouders terecht te laten komen.

Als SAAT met het buitengewone dividend instemt, zal het buitengewone dividend van € 1,01 per certificaat tegelijk met het interim-dividend van € 0,35 per certificaat betaalbaar worden gesteld. Uiteraard geldt dit onder de normale aftrek van belastingen en die verschillen per land.

Al met al hebben we denk ik, mede dankzij de scherpe rol van onze aandeelhouder, van SAAT, een goed en helder dividendbeleid geformaliseerd en zijn we in staat om u op een verantwoorde manier een extra dividend uit te keren. En daarmee geef ik graag het woord weer aan de voorzitter.

Voorzitter

Dan is er nu gelegenheid om vragen te stellen over agendapunt 2. Dat kan dus zijn dividendbeleid, interim-dividend of buitengewoon dividend, want dat zijn de drie onderwerpen die Willem heeft toegelicht. De live chat is nu ook open. Zoals gebruikelijk mag u in principe één vraag per keer stellen, zodat ook anderen in de gelegenheid zijn om een vraag te stellen. Voor degenen in de zaal: u wordt verzocht uw naam en woonplaats te noemen voor de notulen. Voor de digitale deelnemers geldt dat zodra u een vraag stelt, de naam en woonplaats op mijn scherm zichtbaar zullen worden.

De heer Van Buren

Dank u wel, mijn naam is Onno van Buren uit Amsterdam. Dat interim-dividend is prima, dat buitengewoon dividend ook. Het had natuurlijk altijd meer mogen zijn. Mijn vraag richt zich op het dividendbeleid en dan met name op de plotseling maximering tot 50%. Dat is altijd 70% geweest. Het mocht naar omstandigheden wat minder zijn, dat kan, daar kunnen we dan over praten en misschien zelfs begrip voor hebben, maar waarom nu ineens die maximering tot 50%? Dit is nota bene op een wel heel ongelegen moment, terwijl de certificaathouders al ruim tweeënhalf jaar niet bij hun geld kunnen, u kent het verhaal, en de waarde straks gaat kelderen als die MTF er komt. Dan ook nog een trap na – want zo ervaar ik het wel; je ligt al op de grond en krijgt nog een paar trappen na – door het dividend flink in te perken. Dat begrijp ik totaal niet en het is volkomen ongepast. Doe dat desnoods over tien jaar, als het helemaal goed gaat met die bank, of niet goed, whatever, maar niet nu. Nogmaals, als het gewoon zo blijft als nu, maximaal 70% en dan kan er altijd iets van afgeweken worden, daar kunnen we dan over praten. En ik vraag mij dus ook af hoe eventuele nieuwe investeerders, die jullie graag zoeken, daarop reageren. Want wie zit er te wachten op een verlaging van dividend? Dat is niet bepaald aantrekkelijk.

De heer Douma

Mijn naam is Douma, uit Rotterdam. Mijn vraag gaat eigenlijk precies de andere kant uit dan de vorige vraagsteller. Gisteren deed namelijk de president van De Nederlandsche Bank, Klaas Knot, een oproep aan banken om uiterst terughoudend te zijn bij het uitkeren van dividend, gegeven de nog steeds onzekere situatie in de wereld. Ik zou graag willen weten wat de reactie van Triodos Bank is in relatie tot deze oproep.

De heer Janssens

Mijn naam is Janssens, ik kom uit Voorschoten en ik ben van Triodos Tragedie. Een bedrag ter grootte van het restant van de buffer, dat eigenlijk bedoeld was voor het terugkoopprogramma, wordt nu gebruikt voor buitengewoon dividend. Eerst even over dat terugkoopprogramma, dat moest worden afgeblazen: hoewel dat eigenlijk maar een doekje voor het bloeden was, is het natuurlijk beschamend dat dit eerst werd aangekondigd en vervolgens niet kon worden uitgevoerd. Zoals in een van de kranten werd geschreven: u gooit een reddingsboei uit naar certificaathouders die zo om cash verlegen zitten dat zij bereid zijn een verlies van 33% te accepteren, maar trekt deze reddingsboei weer terug. Natuurlijk lag dit weer aan externe factoren; nu waren het de toezichthouders, in andere gevallen is het de Europese regelgeving, de oorlog in Oekraïne, onrust op de financiële markten, de pandemie, er is altijd wel iets waar u zich achter verschuilt. Het zou u sieren als u ook eens onomwonden toegeeft dat de bank ondoordacht te werk is gegaan en haar huiswerk gewoon niet goed heeft gedaan.

Dat het bedrag even groot is als het restant van de buffer, betekent neem ik aan niet dat de buffer ook is verdwenen en dat de bank dus nooit meer certificaten kan terugkopen, en dat hierdoor een terugkeer naar het oude handelssysteem met betrekking tot de certificaten feitelijk onmogelijk wordt gemaakt. Ik weet wel dat u daar niet naar terug wilt, maar als het met die MTF allemaal niet lukt – en die kans is natuurlijk best wel aanwezig – moet u misschien toch dat oude systeem op een of andere manier weer gaan revitaliseren. Mag ik aannemen dat u daar toch, ook al is het maar een klein beetje, rekening mee houdt?

De heer Horstmann

Eerst de vraag van mijnheer Van Buren. U zegt: maximaal 50% komt op een ongelegen moment. Dat begrijp ik. En u refereert aan het feit dat dividenden voor u belangrijk zijn. Tegelijkertijd wil ik daaraan toevoegen dat het niet alleen belangrijk is om het dividend als een cashontvangst te zien, maar het is ook belangrijk wat de impact is van dividend op het niet-uitgekeerde deel van de winst, voor de waarde van de onderneming. Ik zal daar zo iets meer over zeggen. Groei van de winst, en daarmee ook van de balans, is ontzettend belangrijk voor deze onderneming. Dat betekent dat er winst ingehouden zou moeten worden, om die groei te kunnen faciliteren. We hebben simpelweg kapitaal nodig om een balans te kunnen laten groeien. Waarom is dat zo belangrijk? Dat is zo belangrijk omdat de winst – niet alleen

nu, maar ook in de komende jaren – en de verwachtingen omtrent die winst belangrijk zijn voor de waarde van de onderneming en daarmee ook voor de waarde van de aandelen en de certificaten. Het is dus niet zo dat het of-of is, het is zo dat de winst via twee routes in uw belang is: u krijgt er dividend uit, maar u groeit ook – de bank — en daarmee de waarde van uw certificaten. Het is eigenlijk heel simpel: meer verwachte winst betekent een hogere waarde. Dat is niet één-op-één, dat is niet alleen maar een wiskundige formule, maar het is zeer, zeer van belang. En dat is ook van belang, niet alleen voor u als huidige certificaathouders, voor de aantrekkelijkheid van deze onderneming voor toekomstige investeerders. U stelde daar ook een vraag over. Dus dat is de reden dat wij gezocht hebben naar de balans tussen die twee: we willen dat dividend voor u beschikbaar stellen, maar we willen ook dat we niet zodanig veel beschikbaar stellen dat dat ten koste gaat van de waarde van de certificaten.

(iemand in de zaal spreekt, niet in microfoon)

Ik zal even uw vraag herhalen. U zegt: dat dividend is niet zo hoog, dat is veel minder dan reguliere banken. Ik waag dat te betwijfelen, sterker nog, ik ben het niet met u eens: 50% is een heel normaal percentage voor banken.

Ik wil daarmee naar de tweede vraag gaan, de vraag van de heer Douma, die interessant genoeg zelf ook zegt dat u helemaal de andere kant op gaat: moeten we niet terughoudend zijn met dividend? Ja en nee. Wij moeten terughoudend zijn met dividend en tegelijkertijd: wij zijn er niet voor onszelf, wij zijn hier voor impact en wij zijn hier voor de certificaathouders en de financiële kant, dus wij hebben geprobeerd daar opnieuw een balans te vinden. U hoort mij het woord 'prudentie' vaak gebruiken, dat betekent dat wij automatisch voorzichtig zijn met de bankbalans, met het kapitaal van de bank en met wat wij uitkeren omdat dat namelijk bij wet zo is voorgeschreven. De oproep van Klaas Knot hoorden wij uiteraard en nemen wij ook mee in onze overweging, maar wij vinden dat dit een goed voorstel is. Wij moeten die balans vinden tussen u via dividend bedienen en het groeien van het kapitaal van de bank, zodat wij weer extra impact kunnen maken en extra financieel rendement kunnen maken, wat ook in het belang van de waarde van de certificaathouders is.

Daarmee ga ik naar het punt 3, van de heer Janssens. Ik paraphraseer u, maar als u mij wilt herstellen moet u dat vooral doen. De vraag was: is er dan geen geld meer bij de bank om eventueel certificaten terug te kopen? Er is kapitaal in de bank en dat kapitaal is ingezet om impact te maken in deze samenleving. Dat is dus tot op zekere hoogte beklemd. Wij kunnen dat niet zomaar opeens aan u teruggeven. Uiteraard kunnen wij, binnen de grenzen van wet- en regelgeving, dividend uitkeren. Als wij een bijzondere uitkering van kapitaal moeten doen of willen doen, dan moeten wij nadrukkelijk in overleg met De Nederlandsche Bank.

De heer Janssens

Nee. Ik heb gevraagd naar de relatie met de buffer. En of u er ook nog, als is het maar een klein beetje, rekening mee houdt dat het niet goed gaat met de MTF en dat u dus terug moet naar het oude systeem. Dan zou het van belang zijn dat u dus ook kapitaal kunt inzetten om certificaten weer terug te kopen.

De heer Rijpkema

Als ik daar iets over mag zeggen? Wij zetten in – en dat zal ik straks natuurlijk ook toelichten – op het zo goed mogelijk succesvol laten functioneren van een MTF. En uiteraard mag u vanuit een prudente aanpak verwachten dat wij ook nadenken over eventuele fall-back scenario's, mocht het onverhoopt niet lukken. Dan zullen wij naar bevind van zaken daarop gaan handelen, maar daar gaan we nu niet op speculeren of vooruitlopen. Wij zetten ons echt in op het realiseren van een MTF en wij hebben ook goede reden om aan te nemen dat wij daar succesvol in zullen zijn.

Mevrouw Schreurs

Een eerste vraag van mevrouw Buyse uit Amsterdam sluit aan bij een eerdere vraag, namelijk: wordt het dividendbeleid nog gewijzigd naar aanleiding van de uitspraak van De Nederlandsche Bank, dat banken terughoudend moeten zijn met het uitkeren van dividend?

En vervolgens twee vragen die onderling op elkaar aansluiten. Certificaathouder Smit uit Andijk: ik stel voor om het dividend van dit jaar te reserveren en in een fonds te laten storten, om daarmee certificaathouders die in financiële nood zijn alsnog tegemoet te kunnen komen en te kunnen uitbetalen. De volgende vraag is van certificaathouder Vink uit 's-Gravenhage: het voorstel voor een buitengewoon dividend is een uitgelezen moment om onze solidariteit te tonen met de ernstig gedupeerden, die al twee jaar hun certificaten niet hebben kunnen verkopen. Het buitengewoon dividend is gelijk aan het restant van de buffer die de bank oorspronkelijk had gereserveerd om de meest getroffen te helpen. Ik voel mij moreel verplicht om dat dividend aan te wenden voor het oorspronkelijke doel. Daarom: ik

begrijp dat er nog veel moet worden uitgezocht, maar het zou goed zijn dat de community van certificaathouders gevraagd wordt om de meest onfortuinlijken te steunen.

Voorzitter

Dank je wel. Wat betreft de vraag van mevrouw Buyse uit Amsterdam, ik denk dat wij die als beantwoord kunnen beschouwen bij de vraag over het dividendbeleid en de reactie van de heer Knot. De andere twee kunnen wij samenpakken in mijn ogen, van certificaathouders Smit en Vink, over het gebruik van het dividend in plaats van als dividend uit te keren eventueel in een fonds te storten of anderszins te gebruiken voor de meest getroffen.

De heer Horstmann

Eerst nog even die eerste vraag: gaat het dividendbeleid nog gewijzigd worden? Ons voorstel is niet om dat te wijzigen naar aanleiding van deze oproep van Klaas Knot, omdat wij een dergelijke voorzichtigheid al in aanmerking hadden genomen.

Dan het dividend reserveren en in een fonds storten: wij kunnen geen onderscheid maken tussen certificaathouders. Wij kunnen niet de één een dividend geven en de ander niet, dat is simpelweg niet toegestaan. Maar het staat uiteraard certificaathouders vrij om onderling elkaar te helpen, om onderling te handelen in certificaten. Wij kunnen daar op dit moment geen rol in spelen, dat is helaas de situatie waarin wij zitten: het is simpelweg niet mogelijk, hoe ontzettend sympathiek ik dit idee ook vind. Ik vind het ook fijn om te horen dat dergelijke ideeën nog steeds bestaan hier.

De laatste vraag, van de heer of mevrouw Vink uit Den Haag: daar staat inderdaad eigenlijk hetzelfde, zoals Mike al zei. Er zijn ook mensen onder u die zeggen: dat dividend, ik voel mij verplicht om daar iets mee te doen, met hetzelfde doel als waarom ik überhaupt in Triodos ben gestapt. Dat is natuurlijk fantastisch om te horen, wij kunnen dat alleen niet kanaliseren, om het zo maar te zeggen. U vindt het vervelend dat wij ons af en toe achter wet- en regelgeving verschuilen; dat is geen verschuilen, dat is gewoon rekening houden met wat wij wel en niet mogen. Wij hebben onze hersenen gepijnigd, we hebben met erg veel partijen gesproken om oplossingen te vinden voor bijvoorbeeld solidariteit-cases zoals wij dat noemen, mensen die het echt nodig hebben, en wij zijn daar echt tegen heel veel wet- en regelgeving aan gelopen. Tegelijkertijd hebben wij ook heel veel mensen wel degelijk geholpen binnen die wet- en regelgeving, met behulp van de huidige producten en diensten die wij kunnen en mogen bieden. Daarmee hoop ik dat ik deze vraag heb beantwoord.

De heer Ronk

Mijn naam is Kees Ronk. Ik mis eigenlijk André Haag. Nu ben ik niet helemaal bij met de publicaties van communicatie van Triodos Bank, maar ik mis hem een beetje want het was een goede man en hij is maar kort bij ons geweest. Kunt u ook iets meer vertellen over zijn vertrek? Ik begreep een beetje uit de gesprekken dat dat vertrek kennelijk kort na de AvA is gebeurd, de vorige AvA. Kan ik ook een toelichting krijgen? Maar dat was even een inleiding tot mijn volgende vraag, die gaat over nieuwe investeerders. Ik word nogal vaak geconfronteerd met mededelingen van Triodos Bank, dat ze bij elke communicatie het over nieuwe investeerders hebben. Nu ben ik een beetje benieuwd naar wat de discussie in de Raad van Bestuur is geweest over welke soorten nieuwe investeerders eigenlijk zijn meegenomen in de beschouwing om te komen tot het dividendbeleid dat zojuist is gepresenteerd. Dus met name: welke groepen nieuwe investeerders heeft Triodos Bank dan op het oog? Zij kennen kennelijk de wensen van deze groepen investeerders en hebben dat laten meewegen in het beleid dat is gepresenteerd, dus ik ben zeer benieuwd.

De heer Van den Ham

Goedemorgen, mijn naam is Allert van den Ham, certificaathouder uit Den Haag en ook bestuurslid van de Stichting Certificaathouders Triodos Bank. Ik wil nog even terugkomen op het dividendbeleid. Het voorstel houdt in dat het dividendbeleid voor het reguliere dividend beperkt gaat worden tot 50%, op voorhand. Tot nu toe was dat 70%. En toch, ik begrijp heel goed dat er redenen kunnen zijn waarom het uit te keren dividend beperkt wordt. Dat heeft te maken met de gezondheid van de bank, de situatie waarin je verkeert, dat begrijp ik allemaal goed. Maar is het verstandig om dat op voorhand te maximeren? Het is nogal een pikant moment, zoals Van Buren ook opmerkte. Ik zou graag deze beperking willen plaatsen binnen de context waarin investeerders in certificaten, certificaathouders, geconfronteerd zijn met een aantal elementen waardoor hun zekerheid is losgelaten. Het loslaten van het net asset value principe onder hun certificaten. Het loslaten daarvan, het introduceren van een multilateral trade platform, wat nooit is aangekondigd in het verleden, op die basis hebben certificaathouders hun certificaten niet gekocht en nu als derde gaat u een andere steunpilaar voor veel

certificaathouders loslaten, dat idee dat er tot 70% uitgekeerd gaat worden, behoudens andere omstandigheden. Dus ik zou toch graag willen verzoeken om dat te heroverwegen, om op voorhand het dividend tot 50% te maximeren. Dank u wel.

De heer Tse

Goedemorgen, mijn naam is Tse, uit Amsterdam. Begrijp ik nu goed dat het interim-dividend boven op het reguliere dividend komt van 50%? Ik zie u knikken, dus ik neem aan van wel. Dus in normale terminologie, een interim-dividend is een onderdeel van het hele dividendbeleid, dus het zou eigenlijk meer een soort speciaal dividend of extra dividend moeten heten in plaats van een interim-dividend. Dat brengt wel een stuk verwarring met zich mee. Verder wil vragen: wat is de impact van al deze dividenduitkeringen op de CET-ratio van de bank?

Voorzitter

De eerste vraag over André Haag, onze voormalige CFO, zal ik zelf pakken. Inderdaad, mijnheer Haag heeft na de AvA van mei, dus niet voor de AvA van mei, ontslag genomen bij Triodos Bank. Misschien heeft u dat gemist in de kranten, maar hij is inmiddels aangetreden als CFO bij de Volksbank. Dus ja, hij is overgestapt naar een andere bank. Dat was uw prelude, daarna had u een vraag over de soorten investeerders die wij op het oog hebben. Dat zou ik eigenlijk willen preciseren naar het dividendbeleid dat daarvoor relevant is.

De heer Horstmann

Dank u voor de vraag. Het is niet zo dat wij ons dividendbeleid op één type investeerder richten. Wij hebben een heleboel verschillende mensen die een investering gedaan hebben in onze bank en wij proberen al die partijen te bedienen. Als uw eigenlijke onderliggende vraag is: wat zijn de typen beleggers waar u zich op richt? Dan is dat in eerste instantie de huidige basis van certificaathouders. Maar wij zullen ook moeten kijken naar een ruimere groep van partijen en mensen die ons willen steunen. Daarbij kijken wij niet alleen naar wat dat voor partijen zijn, maar kijken wij natuurlijk ook heel erg naar wat zij gemeen hebben met de missie van de bank. Het kan zijn dat er partijen zijn die ook een wat meer collectief samenlevingsgericht karakter hebben. Er zijn fondsen, er zijn allerlei verschillende investeerders die ook dat een belangrijke doelstelling vinden van de investement die zij doen. Dus dat zijn in eerste instantie de partijen waar wij naar kijken. Er zijn ook partijen die in ons geïnteresseerd zijn puur vanuit een financiële overweging. Wij zijn blij als die partijen bij ons willen komen, maar wij zullen altijd zeggen dat de missie van de bank vooropstaat. Dat is het antwoord denk ik op uw vraag.

De vraag die daarna kwam, ging over de steunpilaren waarvan u voelde dat die weggefallen waren. En u zei: het is eigenlijk alsof deze derde steunpilaar is weggefallen. Ik wilde eigenlijk even terug naar het begin van mijn betoog, waar ik juist vertelde dat wat mij betreft dit een nieuwe steunpilaar is. De SAAT vroeg om een nieuw anker, dit is wat mij betreft het nieuwe anker. Het is een anker en het is zekerheid en duidelijkheid voor de certificaathouders. Het is wel anders. En misschien kan ik dan toch een kleine rekensom met u maken, om aan te geven waar hem dan dat andere in zit. Als we even teruggaan naar 2021, toen hebben wij € 51 miljoen winst gemaakt. Als wij daar 50% dividend van uitkeren – even naar mijn getalletjes kijken – dan komt dat per certificaat uit op € 1,77. Ik denk dat wij van u hebben gehoord dat een aantal mensen dat onvoldoende vinden. Die 50% is gegeven een bepaalde winst € 1,77. Wij zullen er dus voor moeten zorgen dat die winst ook daadwerkelijk iets gaat groeien. Er zijn er ook onder u die de € 1,95 – een soort standaard dividend dat we eigenlijk heel regelmatig in het verleden hebben uitgekeerd – nog in het hoofd hebben. Dat betekent dat wij de winst zullen moeten verbeteren en daar zijn wij dus ook met zijn allen mee bezig. Dus het is opnieuw duidelijkheid, het is andere duidelijkheid die ons denk ik met zijn allen de stevigheid moet geven dat we u kunnen vertellen waar u op kunt rekenen en dat u weet waar u op kunt rekenen.

Dan de heer Tse uit Amsterdam, bij pilaar 4. Die had een heel terechte opmerking. U zei: € 0,35 interim-dividend, is het nu wel extra, is het nu niet extra? U hebt helemaal gelijk. Een interim-dividend zien wij in de regel eigenlijk als een sigaar uit eigen doos; je krijgt het, maar aan het einde van de rit, over het hele jaar, wordt het toch weer afgetrokken want je hebt het al gehad. De bedoeling van deze keer dit interim-dividend is dat het niet wordt afgetrokken van die 50%. We hadden het ook anders kunnen verwoorden, we hadden ook kunnen zeggen: de totale uitkering over het jaar 2022 is in principe – allemaal mitsen en maren horen daar nog bij – 50% plus die € 0,35. Dat betekent dus dat wij afwijken van de 50% dit jaar, als overall dividend. Wij gaan naar boven afwijken.

Dan had u nog vragen over de core equity tier 1 ratio. Het dividend wat wij uitkeren over het halfjaar wordt uit de halfjaarwinst genomen. Die halfjaarwinst is nog niet bijgeteld bij ons kapitaal. Dat betekent dus dat wij iets uitkeren, wat nog niet in ons kapitaal zit en dus ook geen negatieve impact heeft op ons kapitaal. Ik hoop dat ik daarmee uw vraag beantwoord heb.

Mevrouw Schreurs

Een reactie van certificaathouder Van Loon uit Heerhugowaard: dividend reserveren voor impact. U heeft reeds 30% gestolen van certificaathouders, is dat geen voldoende impact?

Voorts de heer Schepens uit Zeveren: door het MTF is er geen, of zal er geen relatie meer zijn tussen waarde van de bank en certificaatwaarde. In het oude systeem was dat wel en vroeger was het grote deel van de certificaathouders tevreden met een redelijk dividend. Het beleid van de bank, vertegenwoordigd door Jeroen Rijpkema, heeft dit allemaal de andere richting uit gestuurd. Dus de vraag: waarom kan men niet teruggaan naar het oude systeem, want dit verhoogt het vertrouwen en behoudt het groei- en dividendbeleid.

Een vraag van certificaathouder Bekkers uit Bilthoven vervolgens: Triodos kan door het stilleggen van de handel in certificaten nooit meer nieuwe certificaten uitgeven om aan nieuw kapitaal te komen. Nu wordt het dividend beperkt, om zo aan kapitaal te komen. Worden de certificaathouders zo niet dubbel benadeeld?

De heer Horstmann

Ja, dank u wel. De stelling is dat wij 30% gestolen hebben van certificaathouders, is dat niet voldoende impact? Ik denk dat er geen sprake is van stelen van geld. Er is sprake van waardedaling van certificaten en dat is wat anders dan stelen, wat mij betreft.

Ik begrijp dat u daar uitermate ontevreden over bent en ook wij vinden dat verschrikkelijk, om het maar even heel kort te zeggen. En wij zijn met man en macht bezig om iets neer te zetten wat ervoor moet zorgen dat wij de verhandelbaarheid van de certificaten weer op orde krijgen en wij zijn ook bezig om ervoor te zorgen dat we op termijn weer naar een stabiele, of misschien niet eens stabiel maar wel een hogere waarde toe gaan. Daar zullen we alleen met zijn allen heel hard voor moeten werken.

Ik wil daarmee graag naar de volgende vraag gaan. De vraag is eigenlijk opnieuw waarom we niet teruggaan naar het oude systeem, 'want dit verhoogt het vertrouwen en behoudt het groei- en dividendbeleid ook in stand'. Dat oude systeem heeft op enig moment gefaald. Wij waren niet in staat om de aangeboden certificaten terug te kopen. Wij hebben geen enkele aanleiding om te veronderstellen dat dat in de nabije toekomst wel goed zal gaan. Wij hebben ingezet op een route – daar zal Jeroen straks meer over zeggen – waarbij wij verwachten en hopen dat dat weer zal leiden tot een waarde die wellicht – want dat is de waarde die we nu zien – 30% lager is, maar wij hopen dat wij met al het harde werk van deze bank, dat we weer op weg zijn naar een groei van de waarde. Dat is een hopen, en tegelijkertijd denk ik dat we niet anders kunnen dan daar heel veel energie in steken. Want wij hebben twee doelstellingen; dat is die waarde te behouden en liefst te verhogen, en dat is impact te genereren in de samenleving waarin wij verkeren.

De laatste vraag gaat over het nooit meer certificaten uitgeven. Ik denk dat dat een goed punt is, want u vertaalt dat alsof daarmee de certificaathouders benadeeld worden. Ik denk dat certificaathouders daar juist door bevoordeeld worden. Als wij – en dat is een economische wetmatigheid – meer winst maken met hetzelfde kapitaal, dan wordt het rendement per certificaat hoger. Wij hebben ook gezegd dat wij de organische groei van de bank niet meer willen faciliteren door simpelweg steeds maar weer certificaten uit te geven, want dat verwatert die winst, dat verwatert onze mogelijkheid om aan u dividend uit te keren van enig niveau. Dus wij zullen het met het kapitaal moeten doen wat wij hebben en dat zo goed mogelijk inzetten, om enerzijds een financieel rendement te maken en anderzijds impact te genereren. En met het beperken van het kapitaal wat we hebben, maken we simpelweg per certificaathouder meer impact en meer financieel rendement.

Voorzitter

Dank je wel, Willem. Ik had gezegd dat ik nog de mijnheer bij microfoon 1 de gelegenheid zou geven zijn vraag te stellen. Bij dezen.

De heer Budelman

Dank u. Mijn naam is Matthijs Budelman, ik woon in Zeist, dus om de hoek. Ik wil graag terugkomen op de opmerking van de heer Horstmann over het dividend van € 1,80 in 2021. Wat jammer is, is dat de heer Horstmann niet vermeldt dat in het jaar 2019 het dividend uitgekeerd nul was en in 2020 € 0,65. Dat betekent dat die € 1,80 inderdaad uitkomt rond de 50% die blijkbaar de doelstelling van Triodos was, om langzaam maar zeker door te voeren. Waar helemaal niet over gesproken is, is dat het dividend wat in die jaren niet is uitgekeerd heeft geleid tot een extra toevoeging van de winst van de bank van € 43,6 miljoen. Niemand ziet dat blijkbaar. Wat we nu krijgen als € 1,80 en € 0,31 zie ik absoluut als een fooi, eigenlijk. Ik heb het gevoel dat de Triodos Bank langzaam maar zeker toewerkt naar een totaal

ander verdienmodel op basis van kapitaalvergaring, waar certificaathouders niet meer in thuishoren. Ik vraag mij af of u weleens een enquête heeft gehouden onder die vele certificaathouders, om te vragen wat er precies leeft bij die certificaathouders. Het zou best kunnen zijn dat in die moeilijke jaren er niet meer dan voor € 40 miljoen had moeten worden teruggekocht of teruggegeven aan certificaathouders die het echt nodig hadden. Had dat uitgezocht, dan had u geweten wat op dit moment uw certificaathouder beweegt. Wat er nu speelt, is dat door al die mist die opgetrokken wordt het alleen maar steeds erger wordt. En ik, als zeer duurzaam levende Nederlander, zeer betrokken bij mijn omgeving, bij de maatschappij, bij het klimaat, bij alles, voel mij door de Triodos Bank op dit gebied volstrekt in de steek gelaten.

De heer Horstmann

Los van het getal wat u noemt, dat is waarschijnlijk berekend door een 70% max te hanteren over een aantal jaren. Drie jaren voordat dit speelde, zegt u. Ik herken het getal niet, maar dat kunnen we uiteraard uitrekenen. Maar het gaat niet om het getal, het gaat erom dat het een behoorlijk aantal miljoenen is wat u noemt en dat dat relevant is. Wij hebben naar de oproep van SAAT gekeken en gekeken wat er mogelijk was om extra te doen. Dat kun je al of niet in relatie brengen met het verleden, je kunt ook zeggen: dat is wat mensen nu nodig hebben. Even los van de relatie, wij hebben gekeken naar wat er mogelijk was. De mijnheer aan de linker microfoon, tenminste links van mij, signaleerde net dat Klaas Knot had gesproken, dat we voorzichtig moesten doen. Los daarvan: wij zijn altijd voorzichtig, wij zijn altijd prudent, wij moeten altijd kijken naar wat er mogelijk is in het belang van de bank. Dit is wat ons betreft het maximaal haalbare om extra uit te keren. Dat is het antwoord op de vraag waarvan ik denk dat u die stelt. Wij kunnen en willen simpelweg niet meer, wij hebben rekening te houden met kapitaalratio's waar niet alleen wij naar kijken, maar waar ook onze toezichhouders naar kijken. De tweede vraag.

De heer Rijpkema

Wij hebben niet specifiek gepeild wat de dividendwens is bij certificaathouders. Wij hebben uiteraard wel in veel bijeenkomsten – zoals deze, maar ook in de 25 andere bijeenkomsten die wij in het afgelopen jaar gehouden hebben – geluisterd naar de wensen van certificaathouders en wij hebben ook gekeken naar wat prudent is, rekening houdend met een oproep van de heer Knot, maar ook rekening houdend met wat andere banken doen en wat de bank zelf kan doen. En ik denk dat ook belangrijk – dat gaf mijn collega Willem zojuist ook al aan – om te benadrukken: waar wij ons de komende jaren op gaan richten is nadrukkelijk proberen dezelfde impact te creëren, maar bij voorkeur nog meer. Ook tot betere financiële resultaten te komen. U heeft ook gezien, de bank heeft ook een aanpassingsprogramma gepubliceerd en bekendgemaakt, waardoor wij het aantal rollen zullen verminderen door nog beter de onderdelen van de bank te laten samenwerken, met het uiteindelijke doel om ook tot een zekere hogere kostenefficiëntie te komen – wat een aandachtspunt is bij onze bank – en daarmee ook proberen het rendement voor de certificaathouders te verhogen. Wat daarbij ook belangrijk is, wat collega Willem net aangaf, dat wij niet meer van plan zijn om voor het normale functioneren van de bank, de normale organische groei, nieuwe certificaten uit te geven. Ik denk dat dat een heel belangrijk aandachtspunt is. Wij proberen de winstgevendheid van de bank te verhogen en die hogere winstgevendheid ook te delen met hetzelfde aantal certificaten, waardoor uiteindelijk het rendement per certificaat omhooggaat. Als u mij nu vraagt – daar zal ik straks ook iets van zeggen – of u dat gelijk al dit jaar of volgend jaar kunt zien; dat gaan we natuurlijk proberen, maar transities en aanpassingen kosten tijd. Maar wij hebben nadrukkelijk aangegeven dat wij naast het in stand houden en verder uitbouwen van onze maatschappelijke positieve impact, ook nadrukkelijk tot een beter financieel rendement willen komen voor de toekomst, maar vooral ook voor onze certificaathouders.

Voorzitter

Dank je wel Jeroen en dank je wel Willem voor de toelichtingen. Ik zou nu over willen gaan tot stemming over het voorstel om een buitengewoon dividend toe te kennen. Daarvoor vraag ik de voorzitter van de SAAT ad interim, Jolande Sap, om een stemverklaring uit te spreken.

Mevrouw Sap

Dank je wel voorzitter. Goedemorgen dames en heren, hier in de zaal en elders digitaal. In de vorige vergadering van mei heeft SAAT de bank opgeroepen om te komen met een specifiek dividendbeleid. Een beleid dat certificaathouders meer houvast geeft in hun verwachtingen en de aanspreekbaarheid daarop van Triodos versterkt. Een nieuw ankerpunt hebben wij dat genoemd, een nieuw ankerpunt voor u als certificaathouders. Wij zien dat Triodos tegemoet is gekomen aan dit verzoek en het

uitkeringspercentage heeft vastgesteld op 50%. SAAT ziet dit als een stap in de goede richting. Het geeft ook meer duidelijkheid van het eerdere beleid, waarbij er een bandbreedte was meest recent van tussen de 0 en 70%. En natuurlijk kun je twisten over de hoogte van het percentage en kunnen er omstandigheden zijn waaronder afgeweken wordt van dit percentage, maar wij vinden die 50% als uitgangspunt passend bij de huidige situatie van Triodos en ook bij de maatschappelijke positie en de missie van de bank. Het sluit ook aan, werd net ook al kort eerder genoemd, bij wat andere banken doen; bijvoorbeeld ABN AMRO, ING en de Volksbank. En de 50% winst die wordt ingehouden – dat heeft Willem net heel helder uitgelegd – wordt door Triodos benut voor investeringen en krediet die toekomstige impact en toekomstige winst opleveren en dus een positieve bijdrage leveren aan de waardeontwikkeling van de certificaten op langere termijn. Het dividendbeleid houdt daarmee volgens SAAT een goede balans tussen de korte en de langere termijn, een goede balans tussen een behoorlijke return on investment voor de certificaathouders enerzijds en de voorziene groei van de bank anderzijds. Zonder dat daarvoor nieuw kapitaal hoeft te worden uitgegeven dat het belang van u als certificaathouders juist zou verwateren. Wij zien nu ook een duidelijke integratie met het kapitaalbeleid van Triodos en dat juichen wij toe.

Tijdens de vergadering in mei en ook tijdens de vele gesprekken die SAAT in de afgelopen periode met certificaathouders heeft gevoerd, gaf een aantal van u aan een hoger uitkeringspercentage te verwachten van 70%. Dat hebben we ook gehoord net in deze vergadering. Maar anderen gaven juist aan een lager percentage wenselijk te vinden, zodat de bank meer kapitaal ter beschikking heeft om impact te maken en ook dat geluid hebben wij vandaag hier weer gehoord. SAAT vindt dat de bank met het voorstel om 50% uit te keren, een evenwichtig voorstel neerlegt.

En dan van het dividendbeleid naar het dividendvoorstel. Triodos stelt dit jaar een interim-dividend en een buitengewoon dividend voor. Wij zijn verheugd dat Triodos gehoor heeft gegeven aan de oproep van SAAT tot een interim-dividend, ondanks de uitdagende marktomstandigheden, ondanks het geluid van Klaas Knot gisteren. Wij zien dit als een belangrijke tegemoetkoming en een belangrijk signaal aan u als certificaathouders. Dit neemt niet weg dat SAAT teleurgesteld is dat het inkoop- en in het bijzonder het solidariteitsprogramma niet door kan gaan. Het is teleurstellend dat het niet gelukt is een programma, dat nu juist zo goed aansluit bij de kernwaarden van Triodos, tijdig uitgevoerd te krijgen. Bij de goedkeuring die SAAT in dit voorjaar gegeven heeft aan dit programma, hebben wij dat risico op complicaties van met name dat solidariteitsprogramma onder ogen gezien, maar wij waren er net als Triodos van overtuigd dat dit de goede stap was. Dus wij wilden alles op alles zetten, samen met de bank, om dit gerealiseerd te krijgen. SAAT heeft, nu dat niet mogelijk is, Triodos verzocht om alternatieven voor het inkoop- en het solidariteitsprogramma. Maar wij begrijpen van de bank dat dit te risicovolle consequenties zou hebben voor het MTF-traject. Gelet op het belang van u als certificaathouders om na de lange opschorting weer certificaten te kunnen verhandelen, heeft SAAT begrip hiervoor. De uitkering van een bijzonder dividend ziet SAAT als een alternatief, om alsnog de resterende buffer aan de certificaathouders ten goede te laten komen. SAAT heeft er bovendien nogmaals met klem bij de bank op aangedrongen om al het mogelijke te doen om de certificaathouders die nu niet met het solidariteitsprogramma geholpen kunnen worden, op individuele wijze tegemoet te komen. En wij begrijpen van Triodos dat de bank met een bancaire oplossing of een advies al een aantal schrijnende gevallen enigszins heeft kunnen verlichten. Wij begrijpen ook uit onze gesprekken met certificaathouders – en dat geluid hoorden we ook net in de vergadering – dat velen van u willen helpen, door bijvoorbeeld hun dividend daarvoor in te zetten. Wij ondersteunen als SAAT deze initiatieven van harte en zijn, met inachtneming van de beperkingen in onze statuten en de wet, graag bereid te helpen om dit collectief mogelijk te maken. Wij willen het overleg hierover met bijvoorbeeld de Stichting Certificaathouders Triodos Bank dan ook graag voortzetten.

Samenvattend: hoewel SAAT betreurt dat het solidariteitsprogramma niet door kan gaan, vindt SAAT het van het grootste belang dat de resterende buffer aan certificaathouders ten goede komt. SAAT stemt dan ook voor de uitkering van het bijzonder dividend. Dank u wel, voorzitter.

Voorzitter

Dank je wel Jolande. Dan concludeer ik dat de Algemene Vergadering instemt met het voorstel om een buitengewoon dividend uit te keren en ga ik verder naar agendapunt 3.

3. Toetreding semi-open handelsplatform (MTF)

3.a Toelichting status en planning next steps

Voorzitter

Voor een toelichting op de status en de planning van de vervolgstappen, alsmede de goedkeuring van een notering en de toelating van de certificaten tot de handel op een semi-open handelsplatform (MTF), geef ik hierbij graag het woord aan Jeroen Rijpkema.

De heer Rijpkema

Goedemorgen dames en heren, fijn om u hier weer te zien.

Vandaag staat voor een belangrijk deel in het teken van onze voorbereidingen om tot een notering van onze certificaten op een MTF, een multilateraal trading facility platform, te komen. Het is goed om vast te stellen dat we tot op heden nog steeds op schema liggen om deze gewenste notering af te ronden in het tweede kwartaal van volgend jaar. Wel moeten we vaststellen dat de gisteren aangekondigde gang naar de Ondernemingskamer door een groep certificaathouders dit traject nadelig kan beïnvloeden en tot vertraging kan leiden. We mogen ons er evenwel niet door laten afleiden en wij zullen proberen zo goed mogelijk door te gaan met de voorbereidingen voor de notering aan een MTF. Een belangrijke stap in dat schema is het vragen van goedkeuring aan SAAT vandaag. De notering aan een MTF brengt immers een aantal veranderingen met zich mee met betrekking tot de governance van Triodos Bank en de rol van SAAT daarin als enig aandeelhouder. De exacte invulling van deze veranderingen – die mede betrekking hebben op de wijze waarop de bescherming van Triodos Bank en haar missie duurzaam gewaarborgd blijft – zal de komende maanden bepaald worden in nauw overleg met en door SAAT. Niettemin maken de veranderingen het nu nodig, mede op grond van het bepaalde in artikel 8 lid 2 van de statuten van Triodos Bank, dat wij Triodos Bank vandaag formeel goedkeuring vragen aan onze aandeelhouder SAAT voor de notering en toelating van certificaten tot de handel op een MTF, en daardoor dat wij verder kunnen gaan met de voorbereidingen.

Maar voordat ik hier meer specifiek op inga, is het wellicht ook goed om samen nog een keer kort stil te staan bij hoe we hier gekomen zijn.

In januari vorig jaar heeft de bank voor de tweede keer moeten besluiten de verhandelbaarheid van certificaten tegen intrinsieke waarde met Triodos Bank zelf als tegenpartij, op te schorten. In de periode daarna hebben we uitgebreid diverse alternatieven gezocht om de handel in certificaten en potentiële toegang tot nieuw kapitaal weer mogelijk te maken. In dit kader is een breed scala aan alternatieven aan de orde gekomen, variërend van handhaving van het oude systeem, het aantrekken van zogenaamde cornerstone investors, omzetting van de structuur naar een coöperatieve structuur, oplossing door fusie of overname, tot aan het noteren van de certificaten op een openbare markt tegen variabele prijsvorming. Bij dit proces hebben we ons laten bijstaan door interne en externe specialisten en actief de dialoog gezocht met de diverse bestuurlijke organen binnen Triodos Bank. Zoals besproken en toegelicht tijdens onze BAVA van 28 september vorig jaar, ruim een jaar geleden, zijn hieruit twee alternatieven voor het toenmalige Triodos handelssysteem naar voren gekomen, die haalbaar leken en in het beste belang zijn van de bank, u de certificaathouders en de overige stakeholders van de bank. Die twee alternatieven waren een notering op een zogenaamd MTF-platform of een notering aan Euronext. Deze beide alternatieven hebben we tegen elkaar afgewogen aan de hand van een aantal criteria, die ik graag nog eens een keer met u deel, in willekeurige volgorde: behoud van de missie, herstel van verhandelbaarheid, potentiële toegang tot nieuw kapitaal, waardebehoud, benodigde ontwikkel- en implementatietijd, operationele haalbaarheid en kosten. Op basis al van deze criteria hebben we samen met interne en externe adviseurs, inclusief een second opinion van een andere Nederlandse financiële instelling, uiteindelijk de keuze gemaakt voor de notering van de certificaten op een MTF-platform. Een dergelijk platform past het beste bij Triodos Bank en bij onze gemeenschap van certificaathouders. Dit alles – dat een wat zakelijke conclusie is – neemt niet weg dat de transitie naar dit nieuwe MTF-platform door velen van u als ingrijpend ervaren wordt, dat beseffen we ons als bank terdege. En het is ook een ingrijpende stap. Het is immers niet niks om na ruim vier decennia over te stappen op een nieuw handelssysteem. Een nieuwe manier van handelen die een andere dynamiek met zich meebrengt, de interactie tussen Triodos Bank, ons, en u, de certificaathouders, verandert en ook een andere manier van prijsvorming kent. Deze noodgedwongen overgang van handel tegen intrinsieke waarde naar een variabele handelsprijs, die tot stand komt door vraag en aanbod, is zonder meer ingrijpend en kan, zoals al vaker aangegeven, bij aanvang van de handel op het MTF-platform tot een aanzienlijke waardedaling van de handelsprijs leiden. En, zoals al vaker aangegeven, ik kan onmogelijk voorspellingen doen over hoe die prijs zich gaat ontwikkelen. Wat we wel kunnen doen is met elkaar blijven werken aan goede en betere resultaten van de bank. Financiële resultaten maar juist ook bij Triodos maatschappelijke impact. Resultaten, die uiteindelijk medebepalend zullen zijn voor de prijsvorming van een handelsprijs op een MTF. Samen met al mijn collega's zal ik me volledig inzetten en blijven inzetten om de verhandelbaarheid te herstellen tegen een zo goed mogelijke handelswaarde, dat is in ons aller belang. In het belang van de bank, maar zeker ook in het belang van de

certificaathouders. En na realisatie van de MTF-notering zullen we ons daar ook voor blijven inzetten, voor een zo goed mogelijke waardecreatie, maatschappelijk en financieel, en dus voor een goede handelswaarde van de certificaten. Een van de aanwezigen hier vroeg dat afgelopen vrijdag aan een van mijn collega's, en dat bevestig ik graag bij deze nog eens nadrukkelijk: we zijn ons zeer bewust van deze verantwoordelijkheid, om ook op termijn een goede handelsprijs te proberen te realiseren.

Herstel van verhandelbaarheid met mogelijk in eerste instantie een aanzienlijke waardedaling in het verschieft klinkt niet aantrekkelijk voor velen en dat besef ik terdege. Het alternatief echter van een uitzichtloze opschorting is voor velen ook onwenselijk. De confronterende realiteit waar we ons met elkaar in bevinden is dat er geen alternatieven zijn zonder onwelkome impact op korte termijn. Met de keuze voor de MTF werken we samen aan een bij Triodos passende oplossing voor herstel van de verhandelbaarheid van de certificaten in een gezonde bank, die gericht is op veel positieve impact creëren, iedere dag weer. Juist die combinatie van maatschappelijk relevante impact en een gezonde bank vormt een sterke basis voor verhandelbaarheid en waardeherstel op termijn.

De afgelopen maanden heb ik natuurlijk ook reacties gehad van certificaathouders die andere ideeën hadden en soms nog steeds hebben over onze aanpak. De aankondiging van de Stichting Certificaathouders gisteren is daar een treffend voorbeeld van. En ik heb ook reacties gehad van certificaathouders die het stilleggen van de handel in certificaten zeer direct hebben ervaren in hun dagelijks leven en die ook financiële moeilijkheden ervaren. En dat spijt mij zeer. Gelukkig hebben we in meerdere situaties bancaire oplossingen kunnen bieden binnen de bestaande wet- en regelgeving en zijn we met elkaar in goed gesprek gebleven. Daar wil ik graag mijn waardering voor uitspreken, voor de constructieve wijze waarop die gesprekken plaatsvinden en naar ik stellig hoop ook zullen blijven plaatsvinden.

Zoals gezegd maken we goede voortgang met de voorbereidingen voor de MTF. We hebben in Captin de juiste partner gevonden voor het faciliteren van de MTF. Vermoedelijk is Captin voor velen van u minder tot helemaal niet bekend. Wij hebben Captin inmiddels goed leren kennen en ik kan zeggen: dat bevalt goed. Captin heeft als onderdeel van een bekende Nederlandse bank en daarna als zelfstandige onderneming een goede reputatie opgebouwd als betrouwbare en flexibele partner. Betrouwbaar in de zin dat ze leveren wat ze afspreken, met inachtneming van alle geldende wet- en regelgeving. In dat verband is het misschien ook goed om aan te geven dat ook Captin onder toezicht staat van DNB en AFM. Betrouwbaar ook waar het gaat om de omgang van persoonsgegevens betreffende mensen die actief zijn op hun platformen. Flexibel doordat ze in staat zijn zich aan te passen aan de wensen van hun klanten. Dat was voor ons een heel belangrijk punt. Daardoor zijn wij in staat de wijze van handelen op dat nieuwe platform zo veel als mogelijk af te stemmen op de wensen van onze Triodos community. Captin heeft bij vergelijkbare bedrijven bewezen dat goed te kunnen en dat geeft ons vertrouwen dat we de komende maanden de specifieke handelsvoorwaarden goed kunnen invullen, samen met hen. Ik denk daarbij dan aan bijvoorbeeld afspraken over de handelsfrequentie of de bandbreedte waarbinnen prijsvorming kan plaatsvinden. Bij de invulling van deze specifieke handelsvoorwaarden willen we nadrukkelijk u, onze certificaathouders, betrekken en daar zijn wij alvast mee begonnen. In de afgelopen weken hebben we met een aselechte vertegenwoordiging van u de eerste gesprekken kunnen voeren, over de wijze waarop we de handel op de MTF precies willen gaan vormgeven. Daarnaast hebben we ook de Stichting Certificaathouders, de VEB en andere vertegenwoordigende organisaties uitgenodigd om hierover met ons mee te denken en die input nemen wij ons ter harte. Daarnaast zijn wij ook begonnen met het initieel aftasten van interesse onder potentiële investeerders, we hadden het er eerder al even over. We laten hun zien waarom hun betrokkenheid bij een investering in Triodos zo belangrijk en aantrekkelijk kan zijn. Daarbij richten we ons in eerste instantie op het niet-financiële impact en rendement dat een investering in Triodos Bank oplevert, dus op onze positieve maatschappelijke impact, want dat is de kern van onze activiteiten. We laten hun zien hoe we op de terreinen van food, energy resources, society en wellbeing – sorry voor alle Engelse termen – positieve verbeterresultaten boeken en hoe we denken die te kunnen blijven boeken en verder uit bouwen, want dat is onze ambitie: nog meer positieve impact creëren voor de maatschappij om ons heen. Dat doen we met een bescheiden risicoprofiel en het is dan ook niet verrassend dat we sinds onze oprichting altijd een winstgevende bank zijn geweest. Tenslotte delen we ook in deze gesprekken onze doelstellingen voor wat betreft de kosten van de bank en het gewenste rendement op het vermogen. Wij zijn er helder over geweest, wij denken dat dat beter kan en ook beter moet en wij streven naar een return on equity zoals dat dan heet, het rendement op het geïnvesteerd vermogen, van 4%, tot 6% in 2025, met een ambitie om daarna verder te kijken of we dat nog verder kunnen uitbouwen. En hoewel het nog veel te vroeg is om nu al conclusies aan deze gesprekken te verbinden, bevestigen ze wel ons vertrouwen dat er nieuwe investeerders bereid zouden kunnen zijn om aankoop van certificaten te overwegen, zodra deze op een MTF beschikbaar komen voor verhandeling, en dat is natuurlijk van belang voor de mensen

die certificaten zouden willen verkopen op het MTF. Investeerders die natuurlijk ook kijken naar het financiële rendement van hun investering, maar bovenal geïnspireerd zijn – net zoals u – door onze positieve maatschappelijke impact. Want hoe uitdagend de huidige omstandigheden ook zijn, laten we dat met elkaar niet uit het oog verliezen. Ik ben ervan overtuigd dat onze maatschappij, onze wereld behoefte heeft aan een bank als de onze, een bank als Triodos Bank, die positieve verandering financiert en het financiële stelsel van binnenuit ten positieve probeert te beïnvloeden.

Zoals wij eerder weleens besproken hebben, ook Triodos Bank zelf is in transitie; op het gebied van leiderschap en cultuur, op het gebied van haar kapitaalstructuur en qua business & operating model. Ik vertel u niets nieuws, transities vergen tijd. Maar gelukkig zijn de eerste resultaten al wel zichtbaar, bijvoorbeeld in de voortgang van onze transitie naar de notering van de certificaten op een MTF. En graag neem ik u dan ook mee door de stappen die we met de komende maanden willen zetten.

Wij hebben ervoor gekozen de overgang van het voormalige Triodos Bank certificaten handelssysteem naar het Captin MTF platform zo geleidelijk mogelijk vorm te geven, zodat u – onze certificaathouders – de tijd krijgt om geleidelijk aan te wennen aan de nieuwe situatie en wij de overgang zo zorgvuldig mogelijk kunnen uitrollen. Als eerste stap zal Captin in onze opdracht de administratie van de certificaten gaan verzorgen en daartoe gaan we de bestaande administraties centraliseren. Een van de voordelen van deze gecentraliseerde administratie bij Captin zal zijn dat alle certificaathouders in de toekomst hun posities op dezelfde wijze digitaal kunnen raadplegen. Nu geldt dat alleen voor certificaathouders in Nederland, België en Spanje. De centralisatie van de administratie staat gepland voor deze maand. Kort daarna kunt u zich aanmelden met persoonlijke inloggegevens, waarover u allen geïnformeerd gaat worden. In het kort betekent dat, dat u zich vanaf november zelf kunt aanmelden op het Captin platform, waarna u stapsgewijs toegang tot het platform zult krijgen en met een eigen wachtwoord uw posities in de certificaten op het Captin platform kunt gaan inzien. Om toch de overgang zo geleidelijk mogelijk te laten verlopen voor iedereen, kunt u voorlopig ook nog gewoon via uw Triodos Bank rekening uw certificaatgegevens raadplegen. U kunt de komende maanden dus wennen aan de Captin omgeving, alsook uw certificaatgegevens controleren in de vertrouwde Triodos Bank omgeving. Vanaf november verwachten we de eerste uitnodigingen te kunnen versturen voor de opening van een daadwerkelijke handelsrekening bij Captin, die u in staat stelt certificaten via het Captin MTF platform te gaan verhandelen zodra de handel van start gaat. We streven nog steeds naar start in het tweede kwartaal volgend jaar. Het proces van registratie voor een handelsrekening bij Captin zal gefaseerd en per land gaan verlopen, we informeren u daar de komende weken persoonlijk per e-mail of brief over. Vanaf 1 januari 2023 zal het raadplegen van certificaatposities geheel bij Captin worden ondergebracht, in de verwachting dat u na een gewenning aan de Captin omgeving niet langer behoefte heeft aan het raadplegen van uw certificaatposities in twee omgevingen. Deze week sturen we u per e-mail een brief, waarin we deze stappen nog eens nader toelichten. De komende weken en maanden zullen we u actief informeren via e-mail of aanvullende brieven en zullen we ook de Investor Relations-sectie van onze website Triodos.com verder aanpassen, om de relevante informatie nog makkelijker en toegankelijker voor u beschikbaar te maken. En uiteraard kunt u ook contact opnemen met onze collega's van het cliënt contact centrum, ook zij zullen u graag ondersteunen bij deze transitie. En als u toch op onze website bent, neem dan graag ook even de tijd om naar alle andere secties met nieuws en informatie te kijken over alles wat we doen momenteel om bij te dragen aan een betere wereld. Er staat echt een schat aan informatie op en ik ben er zelf trots op om dat met u te kunnen delen. Want het voelt soms wel wat ongemakkelijk dat we met elkaar in deze bijeenkomsten alleen over de zakelijke kant van de certificaten transitie spreken en niet of nauwelijks over de positieve impact die we samen met elkaar weten te creëren en wat toch de basis is voor velen van u om in Triodos Bank te investeren.

In deze BAVA vragen we aan aandeelhouder SAAT goedkeuring en instemming met de notering van de certificaten op een MTF-platform. Na toestemming kunnen we een aantal belangrijke vervolgstappen voorbereiden en die in een nieuwe BAVA aan SAAT voorleggen. Deze nieuwe, volgende BAVA, vermoedelijk in het eerste kwartaal 2023, zullen wij gebruiken om de precieze inrichting van de handelssystematiek op de MTF en de wijze waarop SAAT haar stemrecht zal gaan inrichten in het perspectief van haar driedelige verantwoordelijkheid en de wettelijke bepalingen nader bespreken en toelichten.

Om met dat laatste te beginnen – al was het maar omdat daarin ook de grondslag ligt van het huidige verzoek aan SAAT om formeel in te stemmen, over de aanpassing in het stemmandaat – we zijn hierover in gesprek met SAAT. Daarbij worden wij en SAAT bijgestaan door deskundigen op het terrein van Corporate Governance, in goed Nederlands: goed bestuur. Met hun steun zoeken wij de juiste balans tussen de belangen van alle stakeholders, inclusief uiteraard de certificaathouders, waarbij we vanzelfsprekend invulling geven aan de met een notering op een MTF samenhangende rechten van de certificaathouders. De juiste invulling van uw stemrecht op de AVA's in combinatie met de door SAAT

te bewaken balans tussen de belangen van de certificaathouders, de andere stakeholders van de bank en de missie van de bank, vormt gezamenlijk een puzzel die wij momenteel aan het leggen zijn samen met SAAT en uiteraard houden wij u daarvan op de hoogte. Op de volgende BAVA zullen wij u daarover verder informeren.

Op die volgende BAVA, zoals gezegd naar verwachting in het eerste kwartaal volgend jaar, zullen we een voorstel voorleggen ter goedkeuring over de inrichting van de handelssystematiek op de MTF en zoals gezegd ook een voorstel voor de nieuwe stemmingen, stemmogelijkheden van SAAT, waar zij uiteraard zelf over zullen beslissen.

Uit de gesprekken die zijn gevoerd met enkelen van u en op basis van gesprekken met andere partijen en deskundigen, zullen we in ieder geval onderzoeken qua handelssystematiek of de handel op de MTF kan plaatsvinden binnen bepaalde bandbreedtes, waarbinnen dan de handelsprijs op basis van vraag en aanbod tot stand komt. Zo'n structuur voorkomt te grote en abrupte uitslagen in de handelsprijs. Daarnaast lijkt er een voorkeur te bestaan om te kiezen voor periodieke handelsmogelijkheden, en geen permanente handel. De juiste frequentie moet nog worden vastgesteld; is dat dagelijks of wellicht wekelijks? Dat zullen we met elkaar gaan vaststellen. Maar ook hiervan is het doel om extreme handelsbewegingen te voorkomen. In de komende maanden wordt dit nader uitgewerkt ter besluitvorming, zoals gezegd op de volgende BAVA.

Met dat sluit ik graag af voor nu, zodat SAAT haar stemverklaring kan afleggen. Vandaag vragen wij formeel aan SAAT in te stemmen met de notering van de certificaten aan een MTF, in de wetenschap dat de notering een verandering van de governance en de rol van SAAT met zich mee zal brengen.

Dank voor uw aandacht, begrip en geduld met dit complexe onderwerp. Ik kan niet genoeg benadrukken dat ook ik zeer uitkijk naar het moment, dat we samen ook weer over andere zaken kunnen spreken; over het verwezenlijken van al die ambities die wij als Triodos Bank gezamenlijk hebben en samen delen. Ambities waarvan wij allemaal verwachten dat ze een positieve bijdrage leveren aan onze maatschappij en onze wereld, nu en in de toekomst. Dank u wel.

De heer Hurts

Dank u wel. Mijn naam is Hugo Hurts, ik ben certificaathouder wonende in Leidschendam, sinds kort ook bestuurslid van de Stichting Certificaathouders Triodos Bank. Laat ik beginnen met waarderende woorden voor wat de heer Rijpkema net gezegd heeft, want ik zeg u eerlijk: ik heb u nu in één toespraak veel en veel meer horen zeggen dan ik u anderhalf jaar in een grote reeks bijeenkomsten heb horen zeggen. Ik merk ook dat u serieus genomen hebt dat u de certificaathouders échte informatie moet geven; u herinnert zich misschien nog dat ik in de algemene vergadering van 20 mei gevraagd heb of er niet eens een draaiboek zou moeten komen, een routekaart van wat u gaat doen, welke stappen u gaat zetten, waaruit zullen die bestaan, wat zijn de belangrijke momenten? Nu hoor ik u voor het eerst een aanzet daartoe geven. Maar ik zeg u wel dat dit soort informatie de certificaathouders ook op een andere en meer gedetailleerdere manier moet gaan bereiken, want bij de voorbereiding van deze vergadering hebben wij niet anders kunnen concluderen dan dat aan de aandeelhouder in deze vergadering wordt gevraagd om in te stemmen met een black box. Waarschijnlijk wist de SAAT wel meer, maar wij als certificaathouders wisten niets tot nu toe, alleen maar instemming met een principebeslissing waarbij wij op de nadere details maar moeten wachten. Die manier van werken, met ons als certificaathouders, zet – en ik hoop dat u dat echt langzamerhand begrijpt – de stekels aan alle kanten overeind. Wij voelen ons echt niet serieus genomen. U kunt niet volstaan met voortdurend blijven zeggen: we hebben er zo goed naar gekeken, we hebben zo veel alternatieven afgewogen, we hebben zo veel adviezen gekregen en neemt u nu maar van mij aan dat dit de goede beslissing is. Als u ons niet meeneemt in uw overwegingen en afwegingen, dan krijgt u weerstand en die hebt u gekregen, veel meer dan gezond is voor deze bank, veel meer dan gezond is voor ons allemaal. Dus mijn dringende beroep zou zijn: ga door met wat u net bent gaan doen, maar doe het op een veel serieuzer en duidelijker manier want dan voelen wij ons serieus genomen en kunnen wij ook meegaan misschien in uw gedachte. Maar als wij ze niet kennen, dan kunnen we er ook niks mee. Dus aan de SAAT zou ik op dit moment willen vragen, en ik hoop dat we dat straks in de stemverklaring ook gaan horen: misschien wel instemmen met dit principe, maar stel er voorwaarden aan. Dus stel als voorwaarde dat de goede woorden die u net gesproken hebt ook werkelijk gematerialiseerd worden, want dan kunnen wij iets meer comfort voelen dat wij in een proces zitten dat ook een goede kant op gaat. Want u hebt ook gezegd: we gaan nu praten met potentiële belangstellenden om te investeren in certificaten. Ik had het veel logischer gevonden als u dat vooraf had gedaan. U hebt nu al gekozen voor een MTF, maar wij weten niet of dat nu eigenlijk wel de beste oplossing is om de interesse van investeerders te wekken. U hebt het vast uitgezocht allemaal, maar wij weten het niet, wij tasten in het duister. Dus vindt u het dan gek dat wij vragen: mogen wij eens even wat meer weten voordat dit soort principiële beslissingen

wordt genomen? Want misschien was er wel een andere die beter was geweest. Dus u gaat nu in een vrij laat stadium, na het nemen van een principiële beslissing, eens kijken hoe het met de belangstellingen van investeerders zit. U hebt net, eerder al in uw bijdrage, gezegd: natuurlijk houden wij ook in het achterhoofd dat er fall-back scenario's moeten zijn, want die inventarisatieronde die u maakt kan ook nog tegenvallen. Daar kan ook uit blijken dat eigenlijk de belangstelling niet zo groot is en dat het best eens zou kunnen dat bij de start van de MTF de koers van de certificaten heel laag wordt. Dan zou ik wel willen weten wat dan de alternatieven zijn. Dus weer zo'n vraag; u zegt het mooi, maar wij tasten nog wel erg in het duister van wat het allemaal precies betekent.

Dat brengt mij bij mijn laatste punt. Ik heb ook in de AvA van 20 mei gevraagd: gaat u met een voorstel komen om de administratievoorwaarden van de SAAT aan te passen? Want laten we nog even in herinnering roepen dat in de administratievoorwaarden het principe van de net asset value is vastgelegd. U hebt toen serieus geantwoord: wij denken niet dat dat nodig is als bank. Heel eerlijk gezegd hebben wij als stichting nog geen jurist kunnen vinden die dat argument serieus neemt. Als je je principes van je handelssysteem zo duidelijk vastlegt in administratievoorwaarden, dan wijzig je je handelssysteem principieel en dan zeg je doodleuk tegen je certificaathouders: ach, nee, maar die regels hoeven we niet aan te passen hoor, die kunnen wel zo blijven. Beseft u dat dat betekent dat wij als certificaathouders alleen maar daardoor het gevoel krijgen dat er een loopje met ons wordt genomen? Als dit soort belangrijke principes in documenten van de bank vastliggen, heb dan het lef om wijziging daarvan gewoon aan ons voor te leggen. Dan kunnen wij ons daarover uitspreken. En als u ons alle argumenten geeft en uw verhaal is goed, dan heb ik geen reden om aan te nemen dat wij daar niet mee zouden kunnen instemmen, maar nogmaals: wij tasten nu in het duister.

Dus ik vraag u nog eens – en dat is mijn laatste vraag, dan stop ik: bent u nog steeds van plan om de administratievoorwaarden niet te wijzigen en die niet aan ons voor te leggen? Dank u wel.

De heer Van de Hoek

Ik ben Kees van de Hoek uit Bussum, sinds 38 jaar certificaathouder en ik heb een heel simpele vraag aan mijnheer Rijkema: kan hij een voorbeeld geven van een operationele, qua omvang vergelijkbare – € 1,2 miljard – succesvolle MTF?

Mevrouw Versteegh

Kels Versteegh. Ik heb een feitelijk vraagje. Ik hoorde Jeroen Rijkema zeggen dat er overleg is over de inrichting van een MTF met vertegenwoordigers van de certificaathouders. Ik meende hem te horen zeggen als eerste iets als 'Asec', een vertegenwoordiging van de certificaathouders?

Voorzitter

Aselect was het.

Mevrouw Versteegh

Ik heb nooit van aselect gehoord, ik heb nooit gehoord dat ze ook maar iemand vertegenwoordigen dus ik zou graag even horen waar zij nou vandaan komen als vertegenwoordiger en welke certificaathouders ze dan vertegenwoordigen.

Voorzitter

Aselect is een statistische term en dat betekent 'random'.

Mevrouw Versteegh

Nu begrijp ik het, dat is geen organisatie, maar gewoon een aantal certificaathouders. Mijn echte vraag is: is de bank in het belang ook van wat zij... Ik ben er niet voor hoor, een MTF, ik had veel liever de beurs gezien, dat had mij een moediger beslissing geleken en ook een die de certificaathouders meer betreft bij het voortbestaan van de bank, want bij een MTF is het voortbestaan van de bank nooit im Frage en hoef je daarom niet te investeren. Maar is de bank bereid om, in het kader van het verder onderzoeken van een handelsmogelijkheid, deze zelfstandigheid van de bank tot op zekere hoogte im Frage te stellen? Wij horen steeds dat de missie en de zelfstandigheid boven alles staan en dat begrijp ik, maar aan de andere kant betekent dat ook dat de certificaathouders juist voor het voortbestaan van de bank en die missie niet meer belangrijk zijn. Bij de MTF zal dat voor mijn gevoel nooit aan de orde zijn en daarmee is mijns inziens ook de aantrekkelijkheid juist om te investeren in een certificaat veel kleiner, zowel financieel – dat begrijp ik – maar qua steun voor de missie.

De heer Janssens

Janssens uit Voorschoten, Triodos Tragedie. U schrijft in de toelichting op dit voorstel dat het – citaat – ‘mede op grond van artikel 8 lid 2 van de statuten van Triodos Bank nu nodig is om formeel goedkeuring te vragen voor de notering en toelating van certificaten tot de handel op een MTF.’ Dat klinkt als een voldongen feit, maar dat is het natuurlijk niet. Ik heb de statuten erop nageslagen en ik lees daar helemaal niet dat u dit nu moet doen. U weet dat er heel veel weerstand is tegen deze gang van zaken. Er pakken zich echt donkere wolken samen boven de bank. De stichting gaat naar de Ondernemingskamer, allerlei mensen bereiden rechtszaken voor, dat moet u allemaal niet willen! Druk op die pauzetoets. Ga niet door, zoals net een van de voorgaande sprekers zei, en betrek ons. Nee, betrek ons nu! Dat heeft u tot nu toe niet gedaan, want er wordt wel gerept over 25 bijeenkomsten, allerlei gesprekken... Ja, u heeft geluisterd, maar u doet niks met de input die wordt gegeven. U beschouwt ons niet als bondgenoten, terwijl we dat wel zijn. We hebben allemaal certificaten gekocht omdat we geloven in de missie van die bank, maar u neemt die input gewoon niet serieus, zoals u ook het waardebehoud eigenlijk niet serieus neemt. In de communicatie tot nu toe worden steeds drie dingen genoemd: verhandelbaarheid, toegang tot de kapitaalmarkt en de missie van de bank. Natuurlijk, de missie van de bank. Maar zet u zich nu ook eens in voor waardebehoud, want dat is voor ons certificaathouders gewoon heel erg belangrijk. Zet ons niet aan de kant, praat niet over ons heen maar praat echt met ons en doe iets met die input. Als u dat niet doet, dan wint u nooit het vertrouwen terug dat u nodig heeft om ook te zorgen dat die MTF een succes wordt.

De heer Rijpkema

Dank voorzitter en dank de heer Hurts voor de complimenten. Ik denk dat het ook aangeeft dat ik in ieder geval heel actief probeer te luisteren in alle gesprekken die ik heb mogen voeren met de Stichting Certificaathouders in de afgelopen weken, om ook te kijken of we met elkaar een aantal dingen kunnen verbeteren. Daar ben ik mij heel goed bij bewust dat ik waarschijnlijk niet iedereen tevreden kan stellen, maar ik hoop ook dat het wel het vertrouwen geeft dat ik nadrukkelijk wel probeer de feedback ter harte te nemen en daar ook op in te spelen.

U vroeg: zijn we niet te laat begonnen met het benaderen van mogelijke investeerders? Zoals u zich wellicht nog herinnert, bij de aankondiging van de MTF op 21 december 2021, hebben wij gezegd dat wij nu alle noodzakelijke stappen zullen gaan zetten om tot een MTF-notering te kunnen komen. Een stap daarbij is vandaag goedkeuring vragen aan SAAT. Een andere stap is om een provider te selecteren. Weer een andere stap is om een financieel adviseur te selecteren, wat we gedaan hebben in februari van dit jaar. En ook een stap is om met behulp van die financieel adviseur potentiële investeerders te benaderen en in die fase zitten wij nu. We kunnen natuurlijk pas echt dat helemaal gaan uitrollen op het moment dat we ook precies kunnen zeggen wat de handelsvoorwaarden zijn, dat we goedkeuring van SAAT hebben om naar zo'n platform te gaan, maar wij zijn nu alvast de eerste testgesprekken aan het hebben, de initiële gesprekken zoals gezegd met potentiële investeerders.

U vroeg ook naar uw inzichten en de adviezen van de u bijstaande juristen: moet er een aanpassing komen van de administratieve voorwaarden? Wij zijn daar nu naar aan het kijken. De adviezen die wij krijgen gaan niet in die richting, die zeggen niet dat dat nodig is. Ik denk niet dat het goed is om hier nu met elkaar de discussie van wel of niet tussen de juristen te gaan voeren, want dat wordt vermoedelijk voor ons beiden een heel moeilijke discussie. De juristen kunnen dat heel lang volhouden, heb ik in andere vraagstukken gemerkt. Op het moment dat wij tot een definitief besluit daarover komen, een definitief standpunt, dan zullen wij uiteraard ook met u delen in alle openheid wat daarvoor de overwegingen zijn.

Misschien mag ik gaan naar de vraag van de heer Kees van de Hoek, over een voorbeeld van Captin en andere typen bedrijven die zij behandelen, vooral een bank, vroeg de heer Van de Hoek. Misschien dat Willem daar iets over kan zeggen.

De heer Horstmann

Dank u wel voor de vraag. U had het over € 1,2 miljard. Op zo'n platform is niet zozeer het geïnvesteerde getal belangrijk, maar veel meer hoeveel participanten er op zo'n platform zitten. Bij hebben het in het geval van onze bank over ongeveer 43.500 participanten. Er zijn op dat platform nu twee grote klanten van Captin die het ook over tientallen duizenden participanten hebben. Dat zijn twee klanten, FrieslandCampina en ForFarmers. ForFarmers zit nog steeds op dat platform, tienduizenden. Dus wij hebben ons ervan vergewist dat zij dit aankunnen.

De heer Rijpkema

Dan de volgende vraag van mevrouw Gels. Die ging vooral over of je ook de zelfstandigheid ter discussie wilt stellen. Ik vind dat een heel goede en relevante vraag en ik hoop niet dat ik met een te

zakelijk antwoord erop terugkom, want dat is zeker niet mijn bedoeling. Maar het is de statutaire verantwoordelijkheid van het bestuur om al datgene te doen wat in het belang is van de vennootschap en van al haar belanghebbenden. Daar zijn certificaathouders natuurlijk een heel belangrijke partij bij, maar daar zijn ook de werknemers, klanten en zoals dat zo mooi heet de maatschappij in zijn algemeenheid. Wij denken dat Triodos als gezonde bank het best in staat is om al die belangen te dienen als zelfstandige bank en in lijn te acteren met haar statuten en met haar missie. Ik ben mij heel erg goed bewust dat een aantal certificaathouders, een behoorlijk aantal certificaathouders vindt dat hun belangen beter naar voren moeten komen in die afwegingen en dat we nadrukkelijk, zoals ook de heer Janssens aangeeft, ons moeten inspannen voor waardebehoud. En daar zullen we ons ook echt voor inspannen. Ik kan het alleen niet voorspellen hoe zich dat ontwikkelt, maar als u mij vraagt: stel je nu de zelfstandigheid ter discussie? Nee, die stellen wij nu niet ter discussie omdat wij denken, alle belangen afwegende, dat het in het belang van de vennootschap is om de doelen van de vennootschap en de missie te realiseren als zelfstandige organisatie. Maar zou er ooit een moment aanbreken dat wij daar een andere afweging in maken, dan vereist ook onze opdracht om ook die afwegingen te maken. Maar op dit moment is dat niet aan de orde. De heer Janssens vroeg: zet je ook in voor waardebehoud. Ik hoop ook dat ik dat in mijn toelichting voldoende heb kunnen aangeven: dat voelen wij zeker als een belangrijke verantwoordelijkheid en in dat kader hebben wij vorig jaar 28 september aangegeven dat wij denken dat het nodig is om tot hogere financiële doelstellingen te komen, naast het honoreren en verder uitbouwen van de maatschappelijke impact. Want dat is de basis van onze bank, dat is de kern van onze activiteiten. Maar we zullen wel naar een hoger financieel rendement ook moeten, dat kost enige tijd zoals ik aangaf, transities kosten tijd maar wij hebben nadrukkelijk gezegd: 4% tot 6% in 2025. En u heeft mij ook horen zeggen: in de jaren daarna mogelijk een nog iets hoger rendement. Wij zullen nooit helemaal in het rendement komen van commerciële banken, want wij maken andere afwegingen en wij doen ook een aantal dingen heel bewust niet. We hebben het er eerder over gehad: wij zitten niet in de industriële landbouw, wij zitten niet in de fossiele industrie, er zijn heel veel andere activiteiten die wij met onze minimum standards uitsluiten. Ik heb de vorige keer ook aangegeven: het ondersteunen van financiële inclusie in Zuidoost-Azië of het financieren van sociale woningbouw of ouderenvoorzieningen, hebben een bepaald gematigd rendement, ook bij een gematigd risico. Wij zitten niet in de hoogrenderende en hoge-risico-activiteiten en daarom zijn wij ook altijd winstgevend gebleven. Maar dat neemt niet weg dat wij vinden dat we aan de resultaten van onze bank moeten werken en ook nadrukkelijk moeten sleutelen. Daar nemen we ook echt stappen toe. We hebben ook aangekondigd dat we de bank anders gaan organiseren, verder gaan integreren en dat dat gaat leiden tot het reduceren van zo'n 130 tot 150 rollen binnen de bank, wat tot een besparing moet leiden van tussen de € 10 miljoen en € 12 miljoen. Dat is voor een bank als Triodos een heel ingrijpende stap en hij wordt ondersteund door onze medewerkers, hij wordt ondersteund door een sociaal plan wat we deze zomer hebben afgesloten. Hij wordt ook ondersteund door onze ondernemingsraad, we zijn ons er allemaal van bewust dat we hier ook met elkaar een stap in moeten maken om naast het garanderen en waarborgen van het maatschappelijk rendement voor de toekomst, ook het financiële rendement van de bank te verbeteren.

De heer Janssens?

Stapjes van 3%, 4%, vooruit, nadat je eerst 33% wordt afgewaardeerd, misschien gaat het zelfs wel naar de helft; de meeste certificaathouders – een gemiddelde leeftijd van 67 in ons onderzoek van dit voorjaar – gaan dit niet meer meemaken, dat ze ooit nog op het niveau komen van de waarde die de certificaten nu hebben.

De heer Rijkema

Zoals gezegd, ik vind het heel moeilijk om te gaan voorspellen hoe waardeontwikkelingen zijn, daarbij spelen heel veel factoren een rol. Eerst en vooraleerst natuurlijk de prestaties van de bank en de aantrekkelijkheid van de bank en ik denk dat wij met u, maar ook met heel veel anderen, in staat zijn om mensen aan te spreken die graag willen investeren in een bank met een maatschappelijke impact, die echt iets tot positieve verandering weet te realiseren in onze maatschappij. En daarnaast ook een beter financieel rendement kan bieden. Hoe zich dat gaat ontwikkelen in de komende jaren, kan ik niet voorspellen. Maar wij gaan natuurlijk echt proberen ons in te spannen om dat heel erg goed zichtbaar te maken in de komende jaren en dan hoop ik ook dat we met elkaar in staat zijn om voldoende andere potentiële investeerders te mobiliseren die op een reële prijs willen instappen en de bank willen blijven steunen.

Mevrouw Schreurs

Ja, een vraag van mevrouw De Frenne uit Brussel in verband met de waarde: kunt u aangeven hoe de waarde van de certificaten dit jaareinde, dus 31-12-2022, wordt berekend?

Dan twee vragen in verband met het MTF. Een vraag van de heer Verhaar uit Leiden: ik ben huiverig dat grote partijen op de loer liggen en vraag mij af of er voldoende zekerheid is dat die mogelijkheid wordt voorkomen. Wij hebben wel de SAAT, maar hoe gaat dat nu de handel wordt geopend via een MTF? Zal de mogelijkheid niet beperkt zijn tot bestaande certificaathouders? Blijft de statutaire grens van duizend stemmen per certificaathouder nog van toepassing in de nieuwe opzet?

Ten slotte een vraag van de heer De Hertogh uit Overijse: gaat de MTF tegelijkertijd ook beschikbaar zijn voor certificaathouders buiten Nederland?

De heer Rijkema

Mag ik misschien gewoon een keer van achteren naar voren antwoorden, voorzitter? Dan begin ik dus met de vraag dus van Johnny de Hertogh in Overijse. Zeker, een van de zaken die wij nu met Captin hebben afgesproken is dat Captin de MTF zal kunnen aanbieden in alle landen van de Europese Unie, voor institutionele beleggers maar ook vooral voor retail beleggers en zal dat ook doen in de diverse talen. Dus we kunnen dit ook aanbieden in de Duitse of de Franse taal, of het Spaans en we zijn zelfs bezig om te kijken of we het ook in het Catalaans kunnen aanbieden. U hoort mij zeggen in de Europese Unie. Het is belangrijk en ook daar hebben wij een belangrijk aantal certificaathouders en we proberen ons daar echt voor in te spannen, om dat ook te honoreren. En wat ik eerder aangaf met de flexibiliteit van Captin, daar hebben wij een partij mee die dat ook wil doen en die niet zegt: bij ons kan het alleen maar in het Engels. Die dus echt zegt: we proberen het ook in de diverse talen te doen. Wat betreft het Verenigd Koninkrijk, daar zullen wel certificaathouders hun bestaande certificaten, mochten zij daartoe besluiten, kunnen verkopen. Daar zullen wij ook professionele institutionele partijen kunnen toelaten, maar wij zullen nog niet zoals dat heet retail beleggers kunnen toelaten op de korte termijn. Dat zal wellicht een vervolgstap zijn, maar dat zal nog niet kunnen bij de lancering in het tweede kwartaal volgend jaar. Dat geldt dus voor nieuwe retail beleggers.

Als ik kijk naar de vraag van de heer Verhaar uit Leiden. Dat is precies een van de vragen waar wij over in gesprek zijn met SAAT en waar uiteindelijk SAAT haar oordeel en besluitvorming op zal baseren: hoe zorg je dat we straks op een handelsplatform toch voldoende waarborgen inbouwen voor het gestalte geven van de drieledige verantwoordelijkheid van SAAT, terwijl we tegelijkertijd ook het wettelijke recht van certificaathouders om hun stemrecht op te vragen ook willen erkennen. Want op het moment dat we de certificaten noteren op een MTF-platform, kunnen certificaathouders een stemrecht opvragen voor stemming op een Algemene Aandeelhoudersvergadering. Dus dit is iets waar we nu met elkaar over in gesprek zijn en wat we ter besluitvorming zullen voorleggen in de volgende BAVA, maar ik kan in ieder geval op dit moment wel zeggen dat SAAT zich zeer bewust is van haar belangwekkende positie en daar ook in de nieuwe governance rekening mee zal houden. En verder denk ik dat het vooral voor de voorzitter van SAAT is om daar nog iets over te zeggen.

De berekening van de waarde van de certificaten per jaareinde 2022: ik realiseer me dat dat voor velen van u een heel abrupte verandering was afgelopen jaar. Volgens Nederlandse wetgeving is de bank verplicht bij de rensignering zoals dat dan heet, om de waarde door te geven van een certificaat in het economisch verkeer. Die hebben wij vorig jaar met een aantal adviezen, externe adviezen bepaald op € 59. Wij zullen dit jaar een soortgelijk proces doorlopen en daar gaan wij nu op voort, daarmee zullen wij dat ook weer voor het einde van het jaar bekend kunnen maken. Wat die prijs zal zijn kan ik nu nog niet zeggen, maar wij zullen opnieuw een inschatting moeten maken van wat een certificaat nu voor waarde zou hebben in het economisch verkeer, terwijl we weten dat het niet verhandelbaar is. En daar gaan wij zoals gezegd externe adviezen voor inwinnen en zullen wij uiteindelijk tot een besluit komen.

Mevrouw Van Liempt

Dank u wel. Ik ben Saskia van Liempt, ik kom uit Amsterdam en ik heb een vraag. De vraag is: waarom zou je certificaathouders dwingen om over te stappen op een platform waar zij geen vertrouwen in hebben? Waarom zou je niet onderzoeken hoe ze hier uit kunnen stappen voor eigen geld en alleen de certificaathouders, of nieuwe certificaathouders laten overstappen die wél vertrouwen hebben in het nieuwe platform? En als dat schijnbaar een kleine groep is, die problemen heeft met het nieuwe platform, wat is dan überhaupt het probleem?

Mevrouw Rubens

Dank u wel, ik ben Maria Rubens uit Kalmthout, al een jaar of tien heb ik certificaten. Ik heb in het moment dat merkbaar was dat er stormweer op komst was, in het begin van 2021, in januari, het voorstel gedaan om certificaten om te zetten in een termijnrekening van drie, vijf of misschien tien jaar met het

oog op eigenbelang, om zeker te zijn van het terugwinnen van de inzet en evengoed in het belang van de bank, omdat zij gebruik konden blijven maken van de investering. Uw antwoord, of het antwoord van de bank was flagrant neen en dat heeft erg ontgoocheld. Ik sta nog steeds achter dit voorstel en ik vind het een goed voorstel, het had waarschijnlijk ook een heleboel leed kunnen besparen bij heel veel mensen, mocht dat voor meerderen gegolden hebben. Het zou ook het vertrouwen denk ik behouden hebben in de bank, wat nu blijkbaar toch heel veel weg is. Ik ben het ook niet eens met het MTF-platform, het draagt mijn vertrouwen eigenlijk niet. De prijs en de vraag zullen mijns inziens dalen en dit gaat ten koste zijn van de certificaathouders en eerder in het voordeel van de bank. Men spreekt heel gemakkelijk over financieren veranderen; voor mij betekent dit zelf meebeslissen wat er moet gebeuren. Wat is uw antwoord hierop?

De heer Albrechts

Goedemiddag, Koen Albrechts uit Maasmechelen, dat is in België. Ik hoorde ook al de plaatsnamen Overijse en Kalmthout; de Belgen zijn ook bij Triodos, en ik wil iets vertellen uit de actualiteit in ons land. Er is vier jaar geleden geprobeerd een ethische bank op te richten onder de naam NewB. Helaas gaat die bank weldra moeten vaststellen dat zij haar werkzaamheden niet zal kunnen voortzetten. Dat is geen goed nieuws, hoe meer ethische banken op de wereld hoe beter, denk ik dan, maar liefst 116.000 coöperanten stonden achter die bank in ons land en dat waren niet alleen Vlaamse, Waalse of Brusselse burgers maar ook instellingen, organisaties, kortom Triodos: hier is een mogelijkheid, op zoek naar kapitaal. Kom ook maar eens in België kijken. Nu kom ik tot mijn vraag. Ik wil inleidend aan die vraag zeggen dat ik mij ook heb bekend tot een collectief dat in België voortdurend vragen stelt aan de mensen die wij in België kunnen bereiken, dus directeur Thomas van Craen of SAAT-lid Koen Schoors. We zijn al zeven keren bij hen geweest met allerlei bekommernissen die ik hier ook heb gehoord, dus die leven in België ook, waarbij er ook het vraagstuk is dat wij veel Franstalige landgenoten hebben en als de bank... Ik hoor graag zeggen: we gaan zorgen dat we morgen toegankelijk vanop Captin tot in het Catalaans toe, denk dan ook aan die Franstaligen.

Tot slot mijn specifieke vraag: ik wil even terugkomen op dat vraagstuk van de waardering op het einde van het jaar. Het is allemaal om fiscale redenen, maar u weet dat het ook meer is dan dat. En ik zou dus de bank op willen roepen tot ambitie en in ieder geval te eindigen met meer dan € 59. Dank u wel.

De heer Rijkema

Laat ik weer van achter naar voren gaan. Ik vind het een heel mooie oproep voor ambitie. Nogmaals, ik ben gehouden aan Nederlandse wetgeving in dezen, om te zorgen dat het een goede afspiegeling van de prijs in het economisch verkeer voor een niet-verhandelbaar instrument, maar de oproep heb ik heel goed verstaan. Dank daarvoor. Het is geen belofte of wat dan ook, maar ik wil wel zeggen dat ik hem goed versta en ook goed begrijp.

De oproep voor Franstalige communicatie op het platform bij Captin: zoals gezegd, daar werken we aan en dat willen we ook graag zo invullen. Ik heb helaas ook gelezen dat de andere ethische bank op zoek was naar nieuw kapitaal en dat blijkbaar niet kan vinden. Dat spijt mij zeer, want ik deel helemaal uw gedachte dat we in deze wereld behoefte hebben aan meer ethisch bankieren en meer ethische banken, dus ik hoop toch dat er een passende oplossing komt voor deze zoals je dan zegt 'concullega', een collega-bank maar tegelijkertijd een concurrent. Maar dat gun ik ze van harte en ik gun het ook alle klanten en investeerders daar, dat er een goede oplossing komt.

Mevrouw Rubens uit België vroeg ook: ik heb een voorstel gedaan van een termijnrekening. Het omzetten van certificatenkapitaal naar een andere vorm is helaas niet mogelijk. Dus als wij zouden verstaan dat dat gaat om een soort spaarrekening, dan zal dat niet kunnen. Als het gaat over afspraken maken om certificaten enige tijd of langere tijd niet te verkopen, dat is uiteraard aan de bank om die afspraken te maken. Maar ik zou natuurlijk heel graag zien, als mensen daartoe in de gelegenheid zijn, om langere tijd geïnvesteerd te blijven in onze bank. Ik denk dat de bank heel goede dingen doet. De bank is winstgevend, zoals gezegd heeft de bank nog nooit verlies gemaakt, is goed gekapitaliseerd, dus in die zin denk ik dat het een prudente investering is. Maar we weten ook dat er mensen zijn die dat niet kunnen of niet willen, en uiteindelijk hebben we dan ook een taak om die mensen wel in staat te stellen om een verhandelbaarheidsmogelijkheid weer te creëren. Naast de individuele mogelijkheid die er altijd is en geweest is om certificaten onderling aan elkaar te verkopen. En ik begrijp heel goed dat het moeilijk is, want ja, hoe vind je iemand die jouw certificaten wil kopen als je die toevallig niet kent? Maar het is wel mogelijk. Maar wij vinden als bank dat we ook echt een inspanningsverplichting hebben om tot een alternatieve verhandelbaarheidsmogelijkheid te komen en die zoeken we nu op de MTF.

U maakte ook een opmerking, en ik vind het wel belangrijk om dat nog een keer te benadrukken. Het is een technisch punt, vergeef me dat ik het toch naar voren breng, maar ik hoor soms zeggen: het kapitaal

gaat naar de bank. Ik denk dat het heel goed is om te benadrukken: het kapitaal van de bank is van u en blijft van u. Het kapitaal is en blijft van u, het is en blijft van de certificaathouders. 43.500 certificaathouders die samen 14.400.000 en nog een paar certificaten bezitten. Alle kapitaal dat toegevoegd wordt aan het kapitaal van de bank, dus ook wat collega Willem zei ten aanzien van winsthouding en winstreservering, is en blijft uiteindelijk ten goede komen van certificaathouders. Het vraagstuk waar we met elkaar voor staan. Het zo zeggen betekent niet dat ik het minder belangrijk vind, ik vind de situatie waar we nu in zitten echt heel vervelend en daar proberen we naar beste eer en geweten een oplossing voor te vinden. Maar het probleem is dat we de certificaten niet meer kunnen verhandelen tegen de intrinsieke waarde en dat de handelsprijs vermoedelijk een andere zal zijn dan de intrinsieke waarde. Blijft dat altijd zo? Dat weet ik niet, dat kan ik niet voorspellen en dat wil ik ook niet voorspellen, want ik ben geen helderziende. Maar het is niet onmogelijk. In 2018 noteerden meerdere Nederlandse banken boven intrinsiek. Daarna zijn we in negatieve-rentesfeer gekomen, zijn we in andere situaties gekomen en zijn we fors onder intrinsiek gaan noteren. En als je nu kijkt naar de waardering van Nederlandse banken, dan zitten die serieus onder de intrinsieke waarde. Dat is nu wat de markt ervoor wil geven, dat wil niet zeggen dat iemand die geïnteresseerd is in Triodos dat ervoor wil geven, maar dat is nu op een openbare markt. Dat kunt u allemaal zien op Euronext, wat een markt daarvoor zou geven. Maar het is wel van belang: de intrinsieke waarde die gekoppeld is aan een certificaat, die is en blijft u toekomen. Alleen, als u zou besluiten om medio volgend jaar te gaan verkopen, dan zal dat verkocht worden tegen een handelsprijs en ik kan niet voorspellen hoe die dan zal zijn. Maar als ik nu kijk naar de handelsprijzen van banken ten opzichte van hun intrinsieke waarden, dan liggen nu de handelsprijzen lager.

Als ik nog mag kijken naar de vraag van mevrouw Van Liempt, ik denk dat het goed is om te benadrukken: niemand wordt gedwongen. Dus als mensen besluiten om zich niet te registreren bij het MTF-platform van Captin, om daar te gaan verhandelen, dan gaat u daar niet naartoe. U zult wel voor het raadplegen van uw administratie gebruik kunnen maken van het portaal van Captin om uw administratieve positie te zien, maar u wordt niet gedwongen om te gaan handelen. Alleen, als u wilt verhandelen via een gereguleerd platform, dan kunnen we dat alleen nog maar bieden in de toekomst via Captin, dat kunnen wij zelf niet meer doen. Maar u kunt ook altijd besluiten om uw certificaten onderling aan een andere certificaathouder te verkopen. Als u het op een gereguleerd platform wilt verkopen en u wilt kijken tegen welke prijs u kunt verkopen, dan zal dat gaan via Captin.

Er was nog een vraag van de heer Janssens: druk nu op de pauzetoets. Ik begrijp die oproep. U zegt ook: je doet niets met onze input. Ik probeer daar wel echt naar te luisteren. Tegelijkertijd zijn er ook heel veel certificaathouders die zelf de keuze willen hebben of zij willen verhandelen of niet, en wij voelen een verantwoordelijkheid om voor hen een nieuwe verhandelbaarheidsmogelijkheid te creëren. Vandaar dat wij denken dat het nodig is om door te gaan op het inzetten van de MTF.

Dat waren volgens mij de vragen.

Mevrouw Schreurs

Twee vragen, ik zal ze samennemen, over de tussentijdse situatie in afwachting van de MTF. Om certificaathouders te helpen is een constructie mogelijk waarbij we een lening geven aan certificaathouders en dat zij daarvoor de certificaten in pand geven. Een oudere certificaathouder die zijn certificaten wil verkopen voor nabestaanden aan anderen, hoe kan hij het regelen? Ik bundel die in één. En de tweede vraag is: hoe gaat de bank nieuw geld aantrekken van mensen met geld die ook hard voor de zaak, voor Triodos hebben? In de huidige context die er nu is, in relatie met certificaathouders en in de context van moeilijke economische context? Ik zal het zo samenvatten.

De heer Horstmann

De eerste vraag gaat over het belenen van het kapitaalinstrument. De vraag is eigenlijk: kunnen wij niet dat certificaat als onderpand nemen en vervolgens een lening verstrekken ter grootte van het certificaat, of misschien een klein beetje minder. Dit is een van de opties die natuurlijk voorbij is gekomen in onze zoektocht om te kijken wat we kunnen doen voor certificaathouders die daadwerkelijk in nood zijn. U zult het niet fijn vinden dat ik het zeg, maar wij lopen hier simpelweg tegen allerlei grenzen aan die wij niet over kunnen. Om te beginnen: er zijn allerlei maatregelen en regels om overkreditering aan klanten te voorkomen, dus aan het verstrekken van leningen zijn nogal wat beperkingen opgelegd. Daar hebben we ook hier mee te maken. Het tweede, minder belangrijk, is dat wij het product niet kennen, maar zo'n product kunnen we natuurlijk maken. Maar nog belangrijker: het is niet toegestaan om kapitaal te belenen. Het kapitaal mag eigenlijk niet de bank uit. Dus wij hebben hier nadrukkelijk naar gekeken en het is simpelweg niet mogelijk om het op deze manier te doen.

De heer Rijpkema

Ik zou eerst nog even willen benadrukken: wij zijn nadrukkelijk wel bezig om, binnen de regels die collega Willem net aangeeft, te kijken of we mensen wel kunnen helpen en wij hebben ook een behoorlijk aantal mensen wel kunnen helpen. Maar dat lukt natuurlijk niet in alle situaties en dat is en blijft, vind ik, heel vervelend dat we daar nog geen oplossing voor hebben. Maar we zullen zeker kijken of er andere oplossingen bedacht kunnen worden. Maar hier wordt de vraag gesteld: hoe kun je nieuwe mensen aantrekken? Ik denk dat het verhaal van Triodos nog steeds een heel overtuigend verhaal is en dat nog steeds heel veel mensen hun geld op een bewuste wijze willen inzetten voor een betere wereld, en om die reden ook willen investeren in Triodos. En dat mensen ook primair willen investeren eerst voor de maatschappelijke impact en vervolgens ook voor de financiële aantrekkelijkheid. Maar eerst en vooraleerst voor de maatschappelijke impact en in die zin ben en blijf ik hoopvol dat we dat ook straks op de MTF kunnen doen en ik zie ook dat mijnheer of mevrouw Buyse uit Amsterdam aangeeft: je mag niet te veel dividend uitkeren, zeker als de rente omhooggaat en wie veiligheid zoekt, kan zijn geld ook op een spaarrekening zetten. Dat zullen ongetwijfeld allemaal redenen zijn waar mensen naar kijken, maar ik denk dat we ons nog steeds kunnen verheugen in de steun van de bestaande certificaathouders; in alle vergaderingen zijn er altijd mensen die zeggen dat zij nog wel certificaten zouden willen bijkopen. Ik denk dat ook de jongere generatie straks wel degelijk zal willen overwegen om te investeren in een bank met zo'n maatschappelijk doel als Triodos Bank en ook een bank die zeg maar kan positioneren als ethische bank.

De heer Widdershoven

Ik ben Thomas Widdershoven uit Amsterdam. Ik hoor net dat tien mensen aselect meepraten over dit verhaal. Ik denk dat er een groep is die liever select meepraat, die voelt zich niet gehoord en niet begrepen. Het punt is nu natuurlijk dat wij eigenlijk niet in staat zijn om te begrijpen wat nu al die 40.000 certificaathouders willen, dat zou voor ons natuurlijk een heel helder ding zijn daarin. Er is een keer een enquête geweest, die is niet openbaar gemaakt. Wat is er nu makkelijker dan een geanonimiseerde enquête openbaar maken? Maar dat gaat Triodos niet doen. Dat is voor de afwaardering met 33% geweest dus het lijkt ons, nu die MTF voor de deur staat en die afwaardering van 33% er ligt en die nog lager gaat worden, want dat heb ik toch net begrepen, want het is niet verhandelbaar dus wij moeten aan het eind van het jaar toch weer een nieuwe prijs verzinnen; ga nu in contact met mensen die kritisch zijn over het verloop, die de certificaten die zij nu hebben niet herkennen als het product wat zij toen gekocht hebben en ga samen vragen verzinnen voor die 40.000 mensen en ga dan ook samen de resultaten bekijken. Dan hebben we een beeld van wat we willen, dat is open, dat is al heel lang geleden gevraagd door de stichting als ik het goed heb begrepen, en dat is gewoon een heel transparant ding. In plaats daarvan ga je aselect tien mensen erbij betrekken en ga je je oor te luisteren leggen op plekken waarvan het toch een beetje welles-nietes wordt over wat nu in het belang is van dé certificaathouder. Dat lijkt mij een heel simpele oplossing, want wij hebben geen toegang tot andere certificaathouders. Daarom houd ik dit bord ook even omhoog: triodostragedie.nl. Meld je even aan, dan hebben we in ieder geval weer wat meer mensen van wie we weten dat ze certificaathouders zijn. Daar kun je gewoon je mening geven, zowel positief als negatief, maar dan hebben we in ieder geval een beeld van wie het zijn. Ik denk dat ik hier niet hoor te staan met dit bord, maar dat we samen die 40.000 mensen in een enquête kunnen benaderen op een transparante wijze, waarbij we samen de vragen stellen. Onder andere de vraag: heb je de indruk dat je een spaarproduct hebt gekocht? Dat soort vragen, die kunnen we gezamenlijk stellen, daar kunnen we de resultaten van zien en dan kunnen we daarop het een en ander afstemmen.

De heer Hurts

Hugo Hurts, Leidschendam Nederland. Zo hoopgevend als ik uw zonder twijfel zorgvuldig voorbereide inleiding vond, mijnheer Rijpkema, zo teleurgesteld was ik over de reactie die u gaf op wat ik in de eerste ronde tot uitdrukking heb proberen te brengen. Nu hoorde ik – het leek weer net als altijd – eigenlijk alleen maar algemeenheden, niets concreets. Krijgen wij nu, ja of nee, als certificaathouders een duidelijk draaiboek, een routekaart met de essentiële beslissingen die de komende tijd moeten worden genomen, de besluitvormingsmomenten en degenen die de besluiten nemen daar gewoon op vermeld? Dat we houvast hebben. Gaat u ons dat niet alleen maar in dit soort vergaderingen vertellen, mondelingen, maar stuurt u het gewoon vooraf aan ons toe, zodat wij ons erop kunnen voorbereiden en een mening kunnen geven. Ik heb er niets van gehoord. Als u daar voorbereidingstijd voor nodig hebt, om tot een afgewogen antwoord te komen, prima. Het hoeft niet per se hier, maar ik wil wel iets anders horen dan ik nu gehoord heb want anders heb ik mijn hele betoog voor niks gehouden.

Ik wil ook de oproep doen: juristen zijn een heel belangrijke beroepsgroep, belangrijk in iedere organisatie. Wij maken er ook gebruik van, als stichting. Maar laat dat alsjeblieft niet de enige bron zijn op grond waarvan u uw beleid bepaalt. Alleen maar juristerij leidt niet tot een zinnige toekomst. Het is belangrijk, we moeten het niet vergeten, maar het is niet het enige. Neemt u dat alstublieft ook in uw overwegingen mee.

En dan is er eigenlijk nog een zinnige vraag te stellen over de keuze voor Captin, maar die kan veel beter door mijn buurman worden verwoord.

Een certificaathouder

Hoe kan het dan een bank als Triodos, die een positieve impact wil maken op de maatschappij, kiest voor een platform dat twee klanten heeft die een gerenommeerde negatieve impact hebben op de maatschappij? ForFarmers en Campina.

De heer Van Leersum

Mijn naam is Ferdinand van Leersum, Amersfoort. Ik sta geheel achter de goede bedoelingen van de Triodos Bank, zelfs zodanig dat ik me nauwelijks bemoeid heb met financiële zaken enzovoort, enzovoort. Maar nu de afgelopen tijd, ik was een keer te laat om me in te schrijven om hier te zijn en toen heb ik – dat is eigenlijk een soort anekdote – gewoon een brief gestuurd naar de directie, alle topmanagers zoals die hier achter de bank zitten en achter de tafel zitten. De grap was dat dat verzorgd werd door een contactmedewerker met de klanten van Triodos. Tot mijn verrassing kreeg ik een brief terug met wat vage antwoorden en dat bleek van dezelfde medewerker te zijn van de klantenservice, daar schoot ik dus weinig mee op. Ik heb het gevoel dat de certificaathouders eigenlijk weinig inspraak hebben. SAAT is volgens mij nooit bedoeld om in dit soort gevallen ook namens de certificaathouders te spreken. Ik vind dat we heel erg weinig te vertellen hebben en er is niet iets van: er wordt wat voorgelegd, daar kun je over discussiëren, dat wordt meegenomen en vervolgens komen ze met de resultaten. Zo werkt het dus kennelijk niet. En ja, dan blijf je met vragen over waarvan ik er twee wil stellen. Een is: wat waren überhaupt de problemen om te zeggen: het kan niet meer? Ik heb op de site gekeken en daar gezien dat er een aanzienlijke groei was in 2021, van € 13,9 miljard tot € 16,5 miljard. Ik heb verder op diezelfde site gezien dat de veerkracht van de bank enorm is. Niet het minimumvereiste voor de veerkracht van de totale kapitaalratio zoals dat heet van 13%, ook niet wat er in 2020 was van 18,8%, maar 23,3% op dit moment. Dat betekent mijns inziens dat er voldoende ruimte was om gewoon klassiek te voldoen aan de wensen van de certificaathouders, als zij wilden verkopen. Dus voor mij had het helemaal niet gehoeven, die MFT. Dus was het echt nodig? Dat is de eerste vraag. De tweede is: er is zo en passant, tussen de regels door gezegd van 'ja, we zullen er rekening mee houden dat het mogelijkwijs niet goed gaat met dat nieuwe handelssysteem'. Dan zou mijn vraag nogmaals heel duidelijk te beantwoorden zijn: zijn jullie bereid om het eventueel weer terug te draaien? Dat je dus weer gewoon het oude systeem krijgt, mocht het niet werken. En binnen welke termijn, dus niet over tien jaar of zo, maar gewoon als duidelijk is dat het binnen een of twee jaar niet werkt, zijn jullie dan bereid om het terug te draaien? En het zou leuk zijn als we wat meer inspraak hadden, dat je dus echt een beetje kunt meedoen, meedenken zoals ik helaas in de afgelopen jaren niet gedaan heb, omdat ik zo vol vertrouwen was in de bank.

De heer Douma

Douma uit Rotterdam. Laat ik om te beginnen zeggen dat heel veel vragen die hier terecht worden gesteld, in meer of mindere mate door financiële overwegingen worden ingegeven en laat ik vooropstellen dat ik, hoewel ik ook wel vragen over de financiën ga stellen, mijn argumenten niet op financiële overwegingen zijn gestoeld maar meer op principiële overwegingen. Wat dat betreft sluit ik mij helemaal aan bij de secretaris van de stichting – ik ben zijn naam even kwijt – waar hij zegt: wij stellen vragen en wij willen serieuze antwoorden krijgen. Dat is eigenlijk de achtergrond waarom ik nu nog een aantal vragen stel. Op 18 augustus, gelijktijdig met de publicatie van de halfjaarcijfers, heeft Triodos Bank op de site een overzicht geplaatst met allerlei documenten die rondom de handel in certificaten in de loop der tijd zijn gepubliceerd. Daaronder ook een overzicht, een soort feitenrelaas. Daarin staat onder andere dat dit feitenrelaas is gepubliceerd 'in order to allow for a sense of closure to watch the past and a common and shared focus on the way forward'. Met andere woorden, we moeten het verleden afsluiten en op naar de toekomst. Dat is prima, maar je kunt pas gezamenlijk een toekomst beleven als je eerst rekenschap geeft over het verleden. En dat brengt mij terug op de twee vragen die ik gesteld heb in de AvA van 20 mei jl. Ik heb daar allereerst de vraag gesteld: wat is nu daadwerkelijk de inhoudelijke overweging geweest om de oude handelsmethodiek, tegen NAV, via Triodos Bank zelf, om dat te beëindigen? Ik heb alle documenten gelezen, ik heb de vraag toen gesteld, hij is toen eigenlijk

niet beantwoord. Ik heb na afloop van die vergadering ook nog even met de heer Rijkema apart gesproken, het antwoord is eigenlijk niet echt gekomen, ook in alle documenten die op 18 augustus zijn gepubliceerd staat het antwoord niet. Eigenlijk de eerste indicatie van de reden waarom het oude systeem is beëindigd, is nu door de CFO gegeven, namelijk dat de plotselinge verstoring als gevolg van covid, dat er geen signalen waren waar op de langere termijn dat weer goed zou komen. En dat dat de reden was om naar een ander systeem te kijken. Tegelijkertijd kan ik zeggen: ja, er waren geen signalen dat het weer goed zou komen? Tegelijkertijd kan ik ook zeggen: er waren geen signalen dat het niet slechts een tijdelijke disruptie was vanwege covid. Met andere woorden: na covid was er wellicht alle kans dat de oude balans tussen vraag en aanbod weer gewoon hersteld zou worden, dus ik vind de argumentatie die de bank gebruikt heeft om het oude systeem terzijde te schuiven nogal magertjes. Dan de tweede vraag die ik gesteld heb: waarom wordt er steeds een vanzelfsprekendheid gemaakt van 'handel op een MTF betekent dus tegen een variabele prijs'? Ik heb toen beargumenteerd dat dat twee verschillende vraagstukken zijn. Het platform waarlangs je handelt en de prijs waartegen, dat zijn twee dingen die je apart van elkaar kunt beslissen. De heer Rijkema heeft daar toen op geantwoord dat de prijs waartegen op de MTF gehandeld zou kunnen worden, onderdeel is van de voorwaarden waarover gesproken kan worden en dat een voorwaarde zou kunnen zijn om daar een heel nauwe bandbreedte te hanteren. Ik zou dan nu ook aan SAAT willen vragen om in de goedkeuring van het voorstel uitdrukkelijk op te nemen dat een van de voorwaarden is dat de handel in de toekomst zo veel mogelijk dicht bij die netto contante waarde gaat plaatsvinden. Ik heb toen ook betoogd dat er juist bij een bank alle reden is om te beargumenteren dat de werkelijke waarde van de bank overeenkomst met die netto contante waarde vanwege de zeer hoge liquiditeit van alle posten op de balans, zowel aan de passiva- als aan de activakant. Dus ik zou ook in dat opzicht de bank willen aanmoedigen dat als het eenmaal toch naar een MTF gaat, juist in de communicatie te beargumenteren om het niet zomaar op zijn beloop te laten, die variabele prijs, maar te beargumenteren dat die NAV echt een heel reële correcte waarde voor de bank is en dat dat zowel voor kopers als voor verkopers dus een reële prijs is om tegen te handelen. Daaraan gekoppeld, als laatste, een heel korte opmerking over de afwaardering voor fiscale doeleinden: zoals ik het heb begrepen, en dat sluit aan bij mijn vorige argumentatie, is die afwaardering vooral ingegeven door het feit dat er nu geen verhandelbaarheid is. Op het moment echter dat de verhandelbaarheid weer hersteld zal worden, geldt eigenlijk weer mijn voorgaande argumentatie, namelijk dat de werkelijke waarde van die certificaten eigenlijk gelijk is aan de netto contante waarde. Het feit dat andere banken anders gewaardeerd zijn op de beurs, geeft misschien alleen maar aan hoeveel speculatie daarin zit.

De heer Rijkema

Ik zal eerst beginnen met de vraag van de heer Widdershoven. Wij hebben van de Ipsos-enquête die wij gebruikt hebben, inderdaad voor de aankondiging van de MTF, een samenvatting gepubliceerd. Dat is consistent, dat hebben we altijd gedaan. We proberen op heel veel verschillende manieren input te krijgen van onze certificaathouders en van andere belanghebbenden, en daarmee proberen wij de beste afweging te maken. Ik denk dat je ook heel goed moet nadenken met elkaar van: wat is een goed instrument om dat op een goede manier te doen? Uw oproep om gezamenlijk een enquête te houden onder alle certificaathouders, daar zal ik zeker over denken. Maar ik zal wel aangeven op dit moment al dat ik de kans daarvan niet heel hoog acht, omdat ik naast kijken naar de belangen van certificaathouders ook gewoon de vennootschappelijke plicht heb om naar de belangen van alle andere stakeholders te kijken; klanten, medewerkers, society at large. En wij proberen door zo veel mogelijk met de certificaathouders in gesprek te zijn – niet alleen wij overigens, maar ook SAAT – zo goed mogelijk gevoel te krijgen voor wat zij denken, maar we kunnen het denk ik niet alleen overlaten aan de uitkomst van een enquête. Het zal wel een onderdeel zijn om die mening te peilen en dat doen we zoals gezegd op allerlei manieren, maar het is denk ik niet goed om het alleen van een enquête afhankelijk te maken.

De heer Hurts gaf aan: een duidelijke routekaart. Daar wil ik graag met hem verder over praten. Ik zou bedroefd zijn als ik weg zou lopen, dat zijn compliment wat hij mij aan het begin van de vergadering maakte, nu alweer aan inflatie onderhevig zou zijn en geërodeerd zou zijn, dus ik ga graag na afloop nog even met hem daarover praten om te kijken hoe we dat kunnen doen. En ik ben het geheel eens met hem om – en dat doen we ook niet – alleen naar de juridische aspecten te kijken. Ook onze juristen, en ik neem aan ook de juristen van de stichting die wij onlangs meerdere keren hebben mogen ontmoeten, zullen kijken naar het bredere belang van Triodos en dat zal ik graag blijven ondersteunen. Ik denk dat mijn collega Willem iets gaat zeggen over de vragen rondom Captin. Wil je daar iets over zeggen, of zal ik dat doen? Oké. Er was een vraag van [een certificaathouder]: hoe kun je nu met Captin zakendoen, terwijl zij ook andere bedrijven faciliteren. Ik denk dat dat een terechte kritische kanttekening

is, wij zullen zeker met Captin in gesprek blijven over hoe wij ook kunnen zorgen dat zij onze maatschappelijke gedachten verder ondersteunen. Tegelijkertijd heb je denk ik op ieder handelsplatform ook andere bedrijven die daar actief zijn, ook op Euronext en andere platforms, die andere overwegingen of activiteiten hebben dan Triodos Bank.

(iemand uit de zaal roept iets, niet in microfoon)

Zeker duurzaam, want Captin onderschrijft onze doelstellingen. Maar ik kan niet een andere partij verbieden om ook andere bedrijven op een platform te ondersteunen.

Er was een vraag over contact met een oud-medewerker en 'het gaat toch goed met de bank, waar zitten de problemen?' Dat komt eigenlijk terug op wat ik eerder zei en dat vind ik ook echt wel lastig om met elkaar uit te leggen, want het gaat over een verhandelbaarheidsvraagstuk. De bank zelf is voldoende gekapitaliseerd, goed gekapitaliseerd op dit moment, is winstgevend. U zegt: wat waren de problemen? Het vraagstuk was: wij waren niet langer in staat om als Triodos Bank vraag en aanbod van certificaten met elkaar in balans te houden. Wij hebben daarvoor een zogenaamde market making buffer, een handelsbuffer, die maximaal 3% is van ons eigen vermogen. Dat is volgens Europese wetgeving en ook in afstemming met De Nederlandsche Bank en dat was een handelsbuffer van € 36 miljoen. In de coronaperiode is het aanbod aanzienlijk hoger gebleken dan de vraag. Dat was nooit daarvoor. We hebben ook gepubliceerd: als u kijkt naar het buffergebruik, dus het gebruik van die market making buffer om die handel te kunnen faciliteren, in een periode van 2007 tot 2020 zijn we altijd in staat geweest om vraag en aanbod met elkaar in evenwicht te brengen en te faciliteren en werd de buffer eigenlijk heel weinig gebruikt. Totdat corona uitbrak, toen is dat serieus in disbalans geraakt en hebben wij de handel moeten stilleggen. Die hebben wij vervolgens geprobeerd te herstellen in oktober 2020, eerst met een beperkte verkoop van € 5.000 per transactie en vervolgens naar € 1.000 per transactie en uiteindelijk hebben wij begin januari 2021 moeten vaststellen dat ook die herstart niet mogelijk was. Vervolgens hebben we naar alternatieven gekeken en hebben we, zoals we op de BAVA van 28 september 2021 gezegd hebben, ook gekeken of het oude systeem alsnog herstelbaar zou zijn. Wij zijn tot de conclusie gekomen dat met de disbalans die er was en twee keer hebben moeten sluiten, er geen gereede reden is om aan te nemen dat we de balans opnieuw zouden kunnen herstellen en dat we naar alternatieven zouden moeten kijken. Vandaar dat we nu met elkaar over de MTF spreken.

De heer Douma gaf aan: waarom heb je het moeten sluiten? Ik denk dat ik dat voldoende heb proberen te beargumenteren, dat we een dermate grote disbalans hadden tussen vraag en aanbod, dat we dat niet konden opvangen met die buffer en dat we genoodzaakt waren om te sluiten. En het verhogen van die buffer van 3% is niet mogelijk, daar zijn wij gebonden aan wet- en regelgeving. Ik wil me er niet achter verschuilen, maar ik denk dat we er allemaal baat bij hebben dat ook onze toezichhouders erop letten dat banken goed gekapitaliseerd zijn. En als je de buffer verder zou verhogen, dan ben je uiteindelijk eigen kapitaal aan het inkopen en dat is niet oneindig verantwoord voor een bank. De verantwoorde limiet die daarop gesteld is, is 3% en binnen die 3% konden wij vraag en aanbod niet langer met elkaar in evenwicht brengen. Niet een keer, maar twee keer.

Het punt van de heer Douma, dat hij opnoemt, het is niet per se noodzakelijk. Ik herinner mij heel goed ons gesprek op 21 mei, of ik dacht 20 mei, eerder dit jaar, waarbij u ook zei: waarom kun je niet openen op intrinsieke waarde op de MTF? Nou, dat is denk ik zeker iets dat we met elkaar zullen moeten beoordelen. We gaan nu naar die bandbreedtes kijken, we gaan kijken naar hoe we dat willen organiseren en daar zullen we uw suggestie zeker in meenemen.

En uw laatste vraag, de fiscale waarde kan op termijn ook veranderen: natuurlijk, op het moment dat er weer een handelsprijs tot stand komt, zal dat de basis zijn voor de fiscale waarde. Alleen bij afwezigheid van een handelswaarde, moeten wij naar een indicatie gaan van wat zou de waarde zijn in het vrije economische verkeer? Maar op het moment dat de handel hersteld is, kan het weer die waarde zijn die we doorgeven aan de fiscale dienst.

3.b Goedkeuring notering en toelating van certificaten tot de handel op MTF

Voorzitter

De tijd is gekomen om nu van de aandeelhouder te horen of, en zo ja, onder welke condities de aandeelhouder voor het voorstel stemt. Ik geef het woord aan Jolande Sap.

Mevrouw Sap

Dank je wel Mike. Een woord vooraf: ik vrees, voorzitter, dat ik u niet ga helpen bij het tijdsmanagement van deze vergadering, want SAAT wil graag zorgvuldig en zo concreet mogelijk toelichten hoe wij tot onze afweging zijn gekomen en daarbij ook u als certificaathouders zo goed mogelijk meenemen, want wij hebben steeds goed gehoord dat u dat belangrijk vindt en waardeert. Terecht.

Vandaag ligt het principiële besluit voor over de MTF-notering. En dit besluit is de formele goedkeuring van de stap die Triodos in december 2021 heeft aangekondigd. Triodos is inmiddels ver gevorderd met de voorbereidingen voor de MTF en is daarmee op een punt gekomen dat moet worden gestart met de migratie van certificaathouders, van u, naar het nieuwe platform en ook met het benaderen van nieuwe certificaathouders en investeerders voor de handel op de MTF. Triodos kan dit pas doen nadat SAAT het voorliggende besluit heeft genomen. SAAT heeft er daarom begrip voor dat goedkeuring wordt gevraagd voor de MTF, ondanks dat in de komende maanden bepaalde zaken nog moeten worden geconcretiseerd. En, zoals te doen gebruikelijk bij een notering, ook nog moeten getoetst in de markt. In de komende periode zullen wij dit proces kritisch en aandachtig volgen. En, zoals ook al aangekondigd door Jeroen, wordt een en ander in een nieuwe bijzondere aandeelhoudersvergadering begin 2023 aan SAAT voorgelegd.

De keuze voor een MTF-notering kent een lange voorgeschiedenis, Jeroen is daar net ook in de vragen op ingegaan. SAAT heeft gezien dat Triodos een uitgebreid traject heeft doorlopen om te beoordelen wat de beste oplossing is voor de problematiek rondom de certificaten. Daarbij zijn alle mogelijke opties, van herstel van het oude systeem tot fusie of overname van Triodos, tot een notering op een handelsplatform of Euronext aan de orde gekomen en door Triodos beoordeeld op basis van relevante criteria. Criteria die ook de kernperspectieven van SAAT vertegenwoordigen. Dan gaat het om het belang van verhandelbaarheid, de waarde van de certificaten, de bedrijfscontinuïteit voor de bank, de operationele uitvoerbaarheid en last but not least het veiligstellen van de missie van Triodos. Wij hebben ook gezien dat Triodos bij haar beoordeling steeds deskundig advies heeft ingewonnen en haar processen heeft getoetst. Op basis hiervan begrijpen wij de keuze voor de MTF, zoals wij in december vorig jaar reeds bekend hebben gemaakt. Onze beweegredenen daartoe hebben wij tijdens de eerdere informele certificaathoudersbijeenkomsten in februari en in mei van dit jaar, en in SAAT's jaarverslag, en tijdens de aandeelhoudersvergadering van mei 2022 ook uitgebreid toegelicht. Ik vat hier even kort de kern samen: in de kern komt het erop neer dat SAAT ten eerste onderkent dat het oude handelssysteem niet duurzaam kon worden hersteld. Ten tweede dat wij zien dat een ander handelsplatform nodig is voor de benodigde liquiditeit voor certificaathouders en voor toegang tot kapitaal van de bank. En ten derde: de MTF biedt onzes inziens meer waarborgen voor certificaathouders, voor de community die Triodos vormt en voor de missie van Triodos, dan een notering aan Euronext.

Tegelijkertijd hebben wij, als onderdeel van het driedelige perspectief dat SAAT hanteert – en ik herhaal nog maar eens: wij kijken naar de belangen van u als certificaathouder, naar die van de bank en alle stakeholders van de bank en naar de missie van de bank en wij balanceren die drie. Vanuit dat driedelige perspectief hebben in deze uitzonderlijke omstandigheden aandacht gevraagd bij de bank voor de positie van u als certificaathouder, want de impact van de keuzes van Triodos op certificaathouders mag niet worden onderschat. Hoewel die keuzes altijd gebaseerd zijn op een weging van de belangen van alle stakeholders, worden die door u het meest concreet gevoeld en in die situatie is het essentieel dat certificaathouders, dat u goed wordt meegenomen in de keuzes die Triodos heeft gemaakt. SAAT constateert dat Triodos opvolging heeft gegeven aan de kritiek van SAAT en van de certificaathouders om een uitgebreidere toelichting te geven, om meer inzicht te geven in de strategie en in dividendbeleid en om certificaathouders te betrekken bij de invulling van de MTF. Wij hebben hier vandaag ook echt weer uitdrukkelijk gehoord dat dat voor u van groot belang is. Wij roepen de bank hier dan ook opnieuw op om echt zo concreet mogelijk te communiceren met de certificaathouders, ook bij alle stappen die nu in de komende maanden gaan volgen. En dat ook echt mee te nemen in alle communicatie, of dat nou brieven zijn of dat dat contact vanuit het klantcentrum is. De afgelopen periode heeft SAAT haar oor te luisteren gelegd over de keuze voor en de invulling van de MTF. Wij hebben ons daarbij, net als we dat in mei hebben gedaan en vorig jaar hebben gedaan, breed georiënteerd. Wij hebben ons niet alleen gericht op de informatie vanuit de bank, maar ook gesproken met de deelnemers aan het Ipsos-traject, met vertegenwoordigers van de Stichting Certificaathouders, met vertegenwoordigers van Stop Triodos Tragedie, met de VEB en met een aantal institutionele investeerders. Verschillende certificaathouders hebben hun positie ook spontaan kenbaar gemaakt aan SAAT, per brief. Wij waarderen het zeer dat zoveel certificaathouders hun input hebben geleverd. Op basis van dit proces wordt voor SAAT nog eens duidelijk dat er veel verschillende perspectieven zijn. Wij weten dat sommige certificaathouders zich niet neerleggen bij de conclusie dat het oude inkoopstelsel niet langer werkt, en een aantal vragen dat hier vandaag gesteld is wijst ook nog in die richting. Maar wij weten ook dat er een andere groep is die dat wel onderkent en die de MTF als het beste alternatief ziet. Weer een ander deel vindt zelfs dat dit al veel eerder had moeten worden ingevoerd. Een deel van u heeft opgeroepen het voorliggende besluit af te wijzen. SAAT zal dit niet doen. Wel heeft SAAT nogmaals kritisch gekeken naar het besluitvormingsproces, de overwogen alternatieven, de gehanteerde criteria

en de keuzes die Triodos gemaakt heeft. Op basis daarvan kan SAAT niet anders dan concluderen dat uitvoerig is beoordeeld of het oude systeem kon worden hersteld en dat dat niet het geval was. Net als Triodos zien wij, mede op basis van de overwegingen die Triodos heeft gedeeld met de certificaathouders, dat dat simpelweg niet meer mogelijk is. In alle gesprekken die wij hebben gevoerd hebben wij tegelijkertijd geen reëel alternatief geïdentificeerd dat die drie dingen die dat oude systeem combineerde – waardebehoud, verhandelbaarheid en stabiliteit van het bankkapitaal – tegelijkertijd kan garanderen. In de bijeenkomsten voor de vergadering van 20 mei jl. en de daaropvolgende gesprekken zien wij dus ook bij certificaathouders steun voor de MTF. Voor veel certificaathouders is de missie en de community van Triodos nog steeds essentieel en de MTF biedt de mogelijkheid aan Triodos om zelf de regels te bepalen van deze community. Dit biedt certificaathouders, de bank en de missie aanvullende waarborgen. Daarmee kan Triodos beter tegemoetkomen aan de zorg van verschillende certificaathouders dat nieuwe investeerders ten koste van uw positie zich inkopen op die MTF. Wij begrijpen van Triodos dat zij de regels wat betreft de frequentie van de handel en de bandbreedte voor de prijs waarbinnen gehandeld kan worden – net ook nadrukkelijk op bevroegd – zelf kan aanpassen aan de wensen en de voorkeuren van u als certificaathouders, waarbij natuurlijk ook goed gekeken moet worden naar de mogelijkheden om nieuwe investeerders op dat platform te krijgen.

De inzet hiervan moet dus uiteindelijk ook getoetst worden aan de markt en dat, zoals te doen gebruikelijk, kun je eigenlijk pas doen vlak voordat je platform ook daadwerkelijk gaat openen. De bank en SAAT zullen daarom de komende periode in gesprek blijven, ook met u als certificaathouders, om te komen tot definitieve besluitvorming op dit punt: hoe gaan die handelsregels er precies uitzien? In het voorjaar van 2023 is SAAT opnieuw aan zet in een aandeelhoudersvergadering en de voorbereidingen zullen wij uiteraard nauwgezet volgen, zodat ook daarin de vereiste balans tussen u als certificaathouders, de bank en de missie in het oog wordt gehouden.

De gebruikersvriendelijkheid van de MTF is ook door veel certificaathouders geagendeerd. Wij zien dit als essentieel voor het slagen van de MTF en hebben er bij de bank op aangedrongen om certificaathouders hier intensief bij te betrekken door middel van gebruikerspanels. De keuze voor Captin maakt dit ook mogelijk. Wij begrijpen van Triodos dat Captin niet alleen de meeste ervaring heeft met grote groepen investeerders, maar ook in staat is en bereid is om een eigen omgeving te creëren voor Triodos. En de plannen die Jeroen hier vandaag heeft gepresenteerd, geven SAAT het vertrouwen dat de migratie soepel zal verlopen en de gebruiksvriendelijkheid behouden blijft of misschien zelfs wel verbetert, ook voor de minder digitale certificaathouders.

Een ander heel belangrijk punt om het welslagen van die MTF mogelijk te maken, is de liquiditeit, de vraag of er voldoende geld weer beschikbaar kan komen op dat platform. Het succes van de MTF staat of valt met de prestaties van de bank en het genereren van voldoende interesse in de certificaten. SAAT ziet dat iedereen bij de bank hier keihard aan werkt. Voor een succesvolle lancering is het ook cruciaal dat we voldoende investeerders bereid vinden om te investeren in de bank. Op die manier kan de benodigde vraag worden gecreëerd voor het aanbod van certificaathouders die hun stukken willen verkopen. SAAT ziet dat Triodos ook hard heeft gewerkt aan nieuwe, ambitieuze projecten die de missie ondersteunen zoals hypotheeklen die de biodiversiteit ondersteunen en de doelstelling van net zero in 2035, dat is nog steeds in de financiële sector ongeëvenaard. Daarmee is Triodos qua impact absoluut koploper. En het is ontzettend belangrijk dat dat impactverhaal ook overtuigend aan nieuwe investeerders wordt gebracht, zodat ze de kracht van Triodos goed begrijpen. Wij zien ook dat Triodos ingrijpend maatregelen neemt om de financiële prestaties structureel te verbeteren. En die mix van unieke impact, betere financiële prestaties en een heldere kapitaalstrategie inclusief een helder dividendbeleid, die mix bespreekt Triodos nu met investeerders om hen te overtuigen van de propositie van Triodos. En SAAT ziet dat het geen garanties biedt, dat is helaas simpelweg niet mogelijk, maar het zijn wel de juiste stappen. En wij roepen Triodos dan ook op om vooral door te gaan op de ingeslagen weg.

Tegelijkertijd realiseren wij ons dat met de MTF een nieuwe dynamiek ontstaat in de governance tussen Triodos, SAAT en de certificaathouders. En Jeroen hintte er net al op dat ik daar wat meer over zal zeggen; dat doe ik graag. Voor een deel van de certificaathouders gaat een langgekoesterde wens in vervulling als de MTF er is, om zelf een stem uit te kunnen brengen. Dat zal dan mogelijk zijn. Een ander deel van de certificaathouders, weet SAAT, ziet dit juist als een risico voor Triodos en haar missie. Zij willen wél graag duurzaam vertegenwoordigd worden door een orgaan als SAAT. Nieuwe investeerders zullen ook een mening hebben over de rol van SAAT en in de nieuwe setting kan SAAT, omdat niet iedereen zijn of haar stemrecht op zal vragen, nog steeds een belangrijke stem hebben. Maar willen we dat? Past dat bij de huidige wensen en moderne standaarden? Hoe borgen we dat de stem van de certificaathouders goed wordt gehoord? Ook van die certificaathouders die niet zelf op de voorgrond treden. En hoe borgen we dat de stem van andere stakeholders ook gehoord blijft worden? Op basis

van onze gesprekken tot dusver concluderen wij dat de mogelijkheid tot het opvragen van je stem een stap in de goede richting is. SAAT heeft altijd voor meer stem voor certificaathouders gepleit, maar misschien moeten we nog wel verder gaan of creatiever zijn, om de voorloper te blijven die Triodos is en wil zijn. Dit zijn vragen waar wij de komende tijd samen met de bank mee aan de slag gaan, en dit zijn vragen waarbij wij en Triodos ook uitdrukkelijk u als certificaathouders willen betrekken. En SAAT realiseert zich dat deze vragen in de komende periode dienen te worden uitgewerkt en ook deze zullen begin 2023, tijdens die extra vergadering, aan de orde zijn en daar zullen besluiten over genomen moeten worden. Desalniettemin is het belangrijk dat het besluit over de notering en de toelating van de certificaten tot de handel op de MTF, vandaag wordt genomen. Pas na dit principebesluit kan de onboarding, de migratie van certificaathouders beginnen en kan de bank serieus in gesprek over het aantrekken van nieuwe investeerders op het platform. En dat proces vereist de benodigde zorgvuldigheid en tijd, dus als we willen dat die handel er het tweede kwartaal van volgend jaar ook echt kan komen, dan zullen we door moeten. Om te voorkomen dat de MTF vertraging oploopt, brengt SAAT daarom vandaag haar stem uit vóór het besluit tot goedkeuring van de notering en toelating van de certificaten tot de handel op een MTF. En wij realiseren ons dat de omstandigheden voor u en voor de bank zeer uitdagend zijn en dat hadden we graag anders gezien. En toch is het ook een mooie kans om Triodos klaar te stomen voor de toekomst. De missie van Triodos is in de wereld van vandaag relevanter dan ooit en Triodos heeft u als certificaathouders en de community rondom Triodos daar hard bij nodig. Een succesvol Triodos betekent een succesvolle notering en uiteindelijk ook de beste handelsprijs. Wij roepen de bank dan ook op om u zo concreet mogelijk te betrekken en voortdurend met u te blijven communiceren, zodat die succesvolle lancering ook echt mogelijk wordt. Maar we roepen ook u op en iedereen die bij de bank betrokken is, om de rijen te sluiten en om met vereende krachten naar die toekomst te werken en achter de bank te blijven staan.

Een laatste opmerking van mijn kant, en dat is echt een diepe overtuiging: alleen met een voortdurende dialoog kan het vertrouwen worden hersteld. Daar ben ik ten diepste van overtuigd. En een dialoog, die voer je vanuit twee kanten en wat ik u hier wil verzekeren is dat SAAT alles zal blijven doen wat in haar vermogen ligt om daaraan te blijven bijdragen. Dank u wel.

Voorzitter

Ik concludeer dat de Algemene Vergadering het voorstel tot notering en toelating van de certificaten tot de handel op een MTF heeft goedgekeurd.

Ik weet dat het lang geduurd heeft, het zijn belangrijke onderwerpen, het zijn emotionele onderwerpen. Wij hebben nog wel een paar zaken op de agenda te bespreken, dus gaarne uw aandacht, wij zullen proberen daar vlot doorheen te gaan. Agendapunt 4.

4. Benoeming Kristina Flügel tot lid van de Raad van Commissarissen

Voorzitter

Op dit moment bestaat de Raad van Commissarissen uit vier leden. Tijdens de Algemene Vergadering van afgelopen mei hebben wij aangekondigd dat we in een vergevorderd stadium waren met de werving van een opvolger van Dineke Oldenhof. Wij wensen nu als Raad van Commissarissen Kristina Flügel voor te dragen als commissaris voor een periode die begint bij het sluiten van deze Buitengewone Algemene Vergadering en eindigt bij het sluiten van de Jaarlijkse Algemene Vergadering in 2026.

Kristina Flügel zal plaatsnemen in de Remuneration en Nomination Committees van de Raad van Commissarissen. En ik merk op dat de Ondernemingsraad gebruik heeft gemaakt van het versterkte aanbevelingsrecht en de Raad van Commissarissen heeft aanbevolen om Kristina Flügel voor te dragen voor benoeming door deze algemene vergadering. Hierbij teken ik aan dat de versterkte aanbeveling tevens een standpuntbepaling inhoudt in de zin van artikel 2:158 lid 4 van het Burgerlijk Wetboek (BW). De Nederlandsche Bank heeft met de voorgenomen benoeming van mevrouw Flügel ingestemd. Ik geef nu graag het woord aan Kristina om haar kandidatuur toe te lichten. Dat zal zij in het Engels doen en kort en enigszins langzaam, omdat de simultaanvertaling in de andere talen ook moet plaatsvinden.

Mevrouw Flügel

Thank you very much, to the Chair. Goedendag nach Nederland, good day to the UK, bonjour à la Belgique, bon dia a España und Gutentag nach Deutschland. And to everybody here in the room and online. I would like to thank the depository receipt holders of SAAT to give me the opportunity to introduce myself today and it is an honour for me to be here. Why am I standing here today? I truly

believe in Triodos mission and I respect the unique journey of how the bank in a complex ecosystem with a number of stakeholders tends to achieve that mission despite the challenges. And I think some we have intensively discussed and disputed this morning.

Whether it is through financial results or the environmental, social and cultural impact on wider society, Triodos' culture, leadership and people action are the components that will continue to fundamentally shape how Triodos makes a difference. I have had the pleasure to support and shape the people agenda in the leading European financial institutions for over two decades in the front rows and as a global leader in human resources management as well as organizational development. Additionally, I have taken to deepen my knowledge and professional experience in this field and have undertaken an executive master in organizations and change, specializing in digitalization and its implications for leaders. I have lived and have been educated and worked across Europe, in the US and in Asia and I have direct experience on how different cultures and national contexts impact how people work successfully within organizations and influence their communities and society. All these experiences have given me rich insights into human behaviour, culture reward and transformation. I know from first-hand experience how hard it is for globally operating companies to evolve through innovation and at the same time to remain reliable in challenging environments. I have learned some valuable lessons about life and organizations and the important role that leaders play. Give me a few moments whilst I share a quick summary of these lessons.

Transformation is really hard, as we have heard this morning. And it takes time. It is easier to say than to actually deliver. Simplicity and a relentless focus on few specific things rather than a grand agenda and extract agenda is key to long-term success. Culture is intangible and for that reason underestimated. We forget at our peril that culture is the collective sum of how people behave and how they relate to their customers and to other stakeholders. There needs to be a consistent focus on positively reinforcing the behaviours that are important. Leaders are key, they are role models, they shape the culture and how work is done. If leaders just focus on the tasks and their functional domain, they will not be able to transform an organization and beyond for the next generation and will be neglecting a core focus of their responsibility.

So, why do I share these lessons with you today? Well, these insights have helped shape how I am and how I will be operating in de Supervisory Board role at Triodos. My experience has taught me that we as leaders not only have accountability for the objectives and the PNL. We also have responsibility to shape the organizational culture and contribute towards a more sustainable future for our people, the wider community and the planet, and to grow the future generation.

Triodos has shown that it is a front runner in sustainable banking, with the ambition to shape and support the transition to sustainable and inclusive economy. Triodos is uniquely positioned to face into this current Zeitgeist. To continue to be successful Triodos needs to be financially and organizationally sound, coping increasing regulation and challenging business contacts in over-all environments in these times of global uncertainty. After I got the call about the Triodos opportunity this year, I have become very curious to explore this organization and its what, its how and its who. I have been engaged in a number of conversations with truly committed and passionate people. The people are the ones that have impressed me. All this is why I will bring my head and my heart during the next phase of my life to contribute to Triodos' leadership as a pioneer in the financial services sector that is continuously developing.

To end, let me emphasize that I will commit to challenge the organization and the Executive Board in particular to support the bank's ambition in a balanced way, make sure to grow a strong pipeline of authentic and value-based leaders, contribute to sustainable transformation of how we shape and grow our organization for the long-term impact on people and planet, listen to asking questions and exchange with the multiple stakeholders and continue to challenge myself for the Triodos mission, ambition and the future.

I hope you will support me to give years of distinct contribution to Triodos as a member of the Supervisory Board. Thank you for your time this morning.

De heer Van der Velden

Goedemorgen, mijn naam is Fons van der Velden, ik ben certificaathouder van Triodos Bank en ik ben ook bestuurslid van de Stichting Certificaathouders Triodos Bank. Dank u wel mevrouw Flügel voor uw toelichting. Ik zou u graag twee korte vragen willen stellen. Mijn vragen worden ingegeven door het feit dat naar mijn mening een van de belangrijkste redenen voor de Stichting Certificaathouders om de procedure bij de Ondernemingskamer aan te vragen, ligt in een verschil van mening over het belang van transparantie en verantwoording over het verleden. Zoals de heer Douma zo keurig zei: rekenschap geven van het verleden. Dat is ook naar onze mening van essentieel belang voor vertrouwen in de

toekomst en daar hebben wij met de bank een beetje verschil van mening over. Daarom gaan wij naar de Ondernemingskamer, omdat die wat ons betreft een regulier instrument is wat in Nederland voorhanden is op basis van specifieke wetgeving. Nu kom ik tot mijn vraag, ik zal kort zijn. Mijn vraag is: hoe beoordeelt u de transparantie en verantwoording van Triodos Bank richting haar certificaathouders? Daar zeg ik bij als tussenzin: die door mij beschouwd worden als een van de primaire stakeholders van de bank. Hoe beoordeelt u de transparantie en verantwoording van de bank richting certificaathouders in het algemeen en sedert maart 2020 in het bijzonder? Dat is de tweede vraag. De derde vraag is: welke... U spreekt veel over cultuur, dat spreekt mij aan, maar tegelijkertijd ben ik ook geïnteresseerd in operationele richtlijnen; denkt u verder te kunnen promoten om de verantwoording richting certificaathouders in de toekomst nog verder te kunnen versterken? Dank u wel.

Voorzitter

Mr Van der Velden is a DR holder, he is also part of the Stichting Certificaathouders Triodos Bank, said a bit about the discussions we are having, which are also going to go to the Dutch Enterprise Chamber as you are aware. His question is about transparency and accountability, what your observations are about transparency and accountability within Triodos Bank vis-à-vis the deposit receipt holders generally since March 2020 and, also, forward-looking.

Mevrouw Flügel

Thank you for your question, that is for sure very, very important and one thing I learned, I think I need to learn Dutch at least, to be able to understand the questions and give some answers. So, for sure transparency is very key and of course transparency comes with very intensive communication, exchange of information of arguments and being in a constant dialogue. This, from my point of view, is absolutely key for any transformation process, so of course this also includes Triodos. You must bear with me that of course I am not yet a Supervisory Board member, even though I have been in a few meetings, but I do not have all yet the transparency of what exactly happened when, in the past and what was discussed exactly in detail at which point of time, be it in March 2020 or other times. So, what I will commit to is that in the future from tomorrow on, when I hopefully will be in the position, then I will ask the questions, I will challenge, I will make everything possible that is in my power to go for this kind of transparency of dialogue and intensive debates. Because that is absolutely key, be it for these particular topics that have been discussed today, but of course given the over-all situation that we are in and that I have just said in my introduction; it is and will for sure be important to continue this dialogue also in the future.

Mevrouw Schreurs

The question comes from Mr Annelies Risseeuwuit Gouda, the question is: in what way does Ms Flügel's expertise complement the expertise of the other persons in the Board? In other words: what will be her prime focus? How much time on a weekly basis will Ms Flügel dedicate to Triodos?

Voorzitter

Let me say something about the general context of the Board. Zoals ik daarstraks al aangaf is mevrouw Flügel voorgedragen door de Raad van Commissarissen ter opvolging van Dineke Oldenhof. Dineke Oldenhof had in onze raad grote ervaring met personeelsbeleid en leiderschapstransities en het is op die vlakken waar Kristina nadrukkelijk ook haar specialistische kennis zal inbrengen. Kristina, maybe you could say something about your time commitment.

Mevrouw Flügel

So, I have said that I will focus on this mandate of Triodos and spend the time that is necessary in order to really do a very good job as a Supervisory Board member. Of course, at the beginning of a new position, you always need to spend a lot of time in order to gain information and to pick up a lot of the history and topics that are important. And then over time we will see how it continues, but I will have the time that is necessary to make a really distinct contribution here.

Mevrouw Sap

Dank u wel, voorzitter. Dit voorjaar, afgelopen voorjaar heb ik met de toenmalige voorzitter van SAAT, Josephine de Zwaan, het genoegen gehad om een gesprek te voeren met Kristina Flügel en dat was een mooi en goed gesprek. Kristina heeft ruime ervaring met vraagstukken, zoals ze net ook heeft toegelicht, rond bemensing, beloning, cultuur, leiderschap en organisatieverandering in de financiële dienstverlening. Zij is een gebalanceerde leider die snel thuis is in verschillende culturen en met haar

stijl van vragen doordringt tot de kern. SAAT vindt Kristina, met haar professionele achtergrond, ervaring en kennis en met haar persoonlijke stijl een aanwinst voor de Raad van Commissarissen. SAAT stemt dan ook van harte in met haar benoeming.

Voorzitter

Dank je wel, Jolande. Ik concludeer dat de Algemene Vergadering heeft ingestemd met de benoeming van Kristina Flügel als commissaris voor een periode die begint bij het sluiten van deze Buitengewone Algemene Vergadering en eindigt bij het sluiten van de Jaarlijkse Algemene Vergadering van Triodos Bank in 2026. Welcome, Kristina.

5. Kennisgeving van de voorgenomen verlenging van de benoeming van Willem Horstman als lid van de Raad Van Bestuur a.i.

Voorzitter

Dan ga ik over naar agendapunt 5, kennisgeving van de voorgenomen verlenging van de benoeming van Willem Horstman als lid van de Raad van Bestuur ad interim. De Raad van Commissarissen heeft het voornemen om de benoeming van Willem Horstmann tot lid van de Raad van Bestuur ad interim van Triodos Bank, in de rol van Chief Financial & Risk Officer (CFRO), te verlengen voor een periode tot maximaal 1 april 2023. De heer Horstmann vervult deze rol sinds 20 juni 2022 om de periode te overbruggen totdat een nieuwe CFO en nieuwe CRO ad interim kunnen worden benoemd. De huidige CRO, Carla van der Weerd, is nog herstellende van de gezondheidseffecten van langdurig COVID-19. Overeenkomstig de bepalingen in de wet en de statuten van Triodos Bank geeft de Raad van Commissarissen kennis van dit voornemen aan de Algemene Vergadering. Deze verlenging is onder voorbehoud van goedkeuring door De Nederlandsche Bank (DNB). De Ondernemingsraad is over deze verlenging geïnformeerd. Heeft iemand vragen over de voorgenomen verlenging, hetzij in de zaal of via de chat? In de zaal zie ik niemand. In de chat?

6. Rondvraag

Voorzitter

Dan stel ik voor dat wij doorgaan naar agendapunt 6, de rondvraag.

De heer Bekers

Goedendag, ik ben Corné Bekers, certificaathouder. Ik ging hier vanmorgen behoorlijk negatief naartoe, ik heb ook met een heel groot bord rondgelopen, Trio Rot en zo. Ik ben wel van mening veranderd. Ik heb het gevoel dat jullie het goed willen gaan doen. Als je de helft doet van wat je nu vanochtend hebt uitgesproken, dan komen we al een heel eind. Ik denk dat de vakkennis er wel is en dat de wil er ook is, maar dat het zo verrot en beroerd gecommuniceerd is, dat heel mijn onvrede en van heel veel mensen misschien helemaal niet nodig was geweest. Maar ik heb er nu wel vertrouwen in, ga je gang.

De heer Baak

Mijn naam is Jos Baak, uit Houten. Na deze nuttige en noodzakelijke institutionele onderwerpen die we gehad hebben vanochtend, wil ik toch even een oproep doen over de inhoud van waar de bank mede voor staat en voor bestemd is, en dat is voor het verlenen van onder andere hypothecaire leningen op duurzame woningbouwprojecten. Gezien de huidige, recente ontwikkelingen op de woningmarkt is het niet onmogelijk – en ik zie het ook al gebeuren – dat er een aantal duurzame woningbouwprojecten zeg maar even op hold worden gezet, omdat er problemen met betrekking tot de financiering gaan optreden en met de verkoop van de aantallen woningen, waardoor mensen mogelijk in de problemen komen omdat hun hypotheekoffertes uit de tijd gaan lopen. Ik zou een oproep willen doen aan Triodos Bank om hun mensen op te roepen om coulance te betrachten bij het mogelijk verlengen van lopende hypotheekoffertes, zodat potentiële klanten daar niet door in de problemen komen. En wellicht hun huis niet kunnen kopen. Dank u.

De heer Horstmann

Dank u wel voor de vraag. Ik moest even nadenken, want er gaan natuurlijk allerlei dingen door mijn hoofd als u dat zegt. Het eerste wat door mijn hoofd gaat is dat het inderdaad heel voorstelbaar is dat klanten niet krijgen wat zij hadden gewild en dat is omdat er economische omstandigheden zijn die tegen hen in werken. Het tweede is dat we natuurlijk graag alles in het werk willen stellen om datgene

te doen wat voor die klanten belangrijk is. Maar daarnaast – en dat is de ‘maar’ – is er ook een werkelijkheid dat wij niet kunnen strooien met geld of hypotheekrentes kunnen verlagen, terwijl ze eigenlijk al hoger zijn, bijvoorbeeld. Dus wij zullen altijd alles doen wat mogelijk is om het voor de klanten mogelijk te maken om datgene te kopen wat zij wensen, en zeker als het gaat natuurlijk om woningen waar wij allemaal graag van willen dat ze gekocht worden. Tegelijkertijd moeten wij ook altijd – en u kijkt hier ook naar de Chief Risk Officer – kijken naar de soliditeit van de bank, want we zijn er niet alleen voor deze klant maar we zijn er voor alle klanten, en wij moeten zorgen dat wij solide blijven en zorgen dat we alle klanten kunnen blijven faciliteren en impact creëren. Dus het antwoord is niet onomwonden ‘ja, natuurlijk’, het is ‘ja, maar’. We gaan kijken wat we kunnen doen en tegelijkertijd met een reserve en een slag om de arm, want het kan niet allemaal.

De heer Bekers

Dat begrijp ik.

Mevrouw Schreurs

Een vraag vanuit België, de heer De Hertogh uit Overijse: de ethische bank NewB is in België niet van de grond gekomen. Is het voor Triodos niet interessant om het klanten- en vennotenbestand van NewB over te nemen, in ruil voor Triodos certificaten die Triodos zelf aanhoudt?

De heer Rijpkema

We hadden eerder vanochtend al goede adviezen vanuit België. Ik ga zeker over dit advies nadenken. Ik vind overigens wel, zoals eerder gezegd, verdrietig echt dat er redenen zijn waarom deze ethische bank blijikbaar niet in staat is... Ik ken niet alle achtergronden, ik heb alleen uit de media vernomen dat ze bezig waren met een nieuwe kapitaalronde, die blijikbaar niet geslaagd is. Dus ik vind het heel vervelend omdat zij ook dezelfde missie delen die wij hebben. Maar wij zullen zeker met onze Belgische collega's ook kijken of er mogelijkheden zijn voor ons om daar, op welke wijze dan ook, voor hun klanten of andere betrokkenen wellicht nog een oplossing te bieden.

Mevrouw Schreurs

De tweede vraag, van de heer of mevrouw Hoyer uit Helmond: in hoeverre is het voortbestaan van de bank in gevaar? Wat is het risico op een faillissement bij een slechte afloop van de hele certificataffaire? Ik heb een persoonlijke en zakelijke rekening via Triodos, in hoeverre zijn deze rekeningen beschermd?

De heer Rijpkema

Dat is een heel relevante vraag. Ik heb geprobeerd in alle communicatie – en ik neem overigens ook zeer het advies van de heer Bekers ter harte, dus ik ga daar straks ook zeker naar luisteren, wat ik nog beter kan doen aan communicatie – aan te geven dat het vraagstuk waar wij voor staan – en zoals al vaker gezegd, het is niet dat het minder belangrijk is, het is een heel belangrijk vraagstuk – een vraagstuk is van verhandelbaarheid. De bank zelf is een gezonde bank en dat is ook een bank waar u mede-eigenaar van bent. Het is denk ik heel belangrijk om met elkaar dat onderscheid te kunnen en blijven zien. De bank is winstgevend, is altijd winstgevend geweest en is goed gekapitaliseerd en heeft heel veel goede medewerkers en heel veel loyale klanten, en ook heel veel goede en loyale certificatahouders. Dus de bank is een gezonde bank. Het vraagstuk van de verhandelbaarheid heeft daar nu geen directe invloed op, maar het is natuurlijk voor de bank ook van belang dat we op termijn verhandelbaarheid in certificaten kunnen herstellen, dat we tevreden certificatahouders hebben en dat we ook een mogelijkheid hebben om weer, als dat nodig mocht zijn, toegang te krijgen tot nieuw kapitaal. Dus het is een heel relevant vraagstuk, maar het is niet van directe invloed nu op de stabiliteit of het functioneren van de bank. En dat is de allerbeste garantie, naast het feit dat we ook iets doen waar nu en ook in de toekomst heel veel behoefte aan is, namelijk op een maatschappelijke manier impact creëren in de wereld waarin we met elkaar leven. Dus ook de reden van het bestaan van de bank is relevant, zoals de voorzitter van SAAT aangaf, zo mogelijk nog relevanter dan het ooit geweest is. Daarenboven hebben we ook nog een garantie-depositostelsel waaronder rekeningen tot € 100.000 vallen onder een garantie-depositostelsel en dat is een goed functionerend systeem. Daar sparen de banken gezamenlijk voor, die maken daar ook een voorziening voor, daar dragen wij ook een serieus bedrag aan bij ieder jaar. En zoals wellicht mensen in Nederland hebben vernomen, is er helaas begin dit jaar een bank in Nederland in problemen geraakt en daar zijn de rekeninghouders dan in staat om onder dat garantie-depositostelsel een beroep te doen voor € 100.000 op hun rekening. En dat wordt dan verdeeld over de andere banken in het systeem, u zult ook zien, dat hebben we ook bij de

halfjaarcijfers aangegeven, dat ook Triodos Bank daar dit jaar een bijdrage aan zal moeten leveren. Dus wij zullen een bijdrage moeten leveren aan het veiligstellen van liquiditeiten van de klanten van die bank, tot een bedrag van € 100.000 samen met andere banken in Nederland. Dus dat is de manier waarop we de solidariteit geregeld hebben, maar ook de zekerheid voor rekeninghouders.

Mevrouw Schreurs

Ja, een vraag van de heer Bailly uit Brussel, een kritische vraag: gezien het management gedurende meer dan twee jaar niet in staat is geweest de situatie te beheersen en volhardt in het vernietigen van het vertrouwen van de certificaathouders, staat de Nederlandse wet de financiële autoriteiten toe in te grijpen in het management of in het beheer van de bank zelf?

Voorzitter

Die vraag zal ik zelf pakken. In de Nederlandse Corporate Governance in het bankwezen is het zo dat de Raad van Bestuur wordt benoemd door de Raad van Commissarissen, die daar ook toezicht op houdt. De Raad van Commissarissen, zoals u daarstraks hebt kunnen meemaken, wordt benoemd door de aandeelhouder, de SAAT in dit geval. Wij opereren onder een stel vergunningen, onder andere een bankvergunning. De Nederlandsche Bank speelt daar een grote rol in, De Nederlandsche Bank zal ingrijpen als de bancaire activiteiten daar aanleiding toe geven. En zoals de heer Rijpkema al aangaf, de solvabiliteit van de bank is uitstekend, de liquiditeit van de bank is uitstekend en de bank is altijd winstgevend geweest. De business as usual loopt dus goed en er is dus geen aanleiding voor De Nederlandsche Bank om in te grijpen. En dat is zoals het juridisch in Nederland geregeld is. Mocht daar verandering in zijn, dan kan De Nederlandsche Bank natuurlijk wel ingrijpen, maar dan moet wel echt de bancaire kant van de zaak daar aanleiding toe geven.

7. Sluiting

Voorzitter

Dan zijn wij aan het eind gekomen van de vergadering. Ik wil iedereen danken voor de aanwezigheid, het geduld en ook, vind ik zelf, de kwaliteit en de respectvolle dialoog. Dank daarvoor. Ik nodig u graag uit voor een lunch in de foyer en om 14.00 uur begint de vergadering van certificaathouders. Dank u wel.

M.E. Nawas
Voorzitter

M.T.M. van der Meer-Groos
Secretaris

J. Sap
Voorzitter a.i. van het Bestuur van Stichting Administratiekantoor Aandelen Triodos Bank
(SAAT)
